

Mesa per a la
Diversitat
en l'Audiovisual

Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

Anàlisi del tractament informatiu dels fets de Ceuta i Melilla.

Anàlisi de contingut realitzada conjuntament amb
associacions representatives dels grups culturals afectats.

Document 1

Descripció general del treball de camp

CREA - Centre Especial de Recerca
en Teories i Pràctiques
Superadores de Desigualtats

LLISTAT DE NOTÍCIES EMPRADES,
TÈCNIQUES DE RECERCA I
ASSOCIACIONS PARTICIPANTS
EN EL TREBALL DE CAMP

MATERIALS EMPRATS I TÈCNIQUES DESENVOLUPADES

Els primers dies de treball es van dedicar a efectuar el buidat dels CDs facilitats pel CAC amb la intenció de poder generar uns materials que ajudessin a la visualització del material rellevant. Després d'aquest procés vam obtenir 8 grups de clips de vídeo (un per cada dia seleccionat) en els que vam anar emmarcant totes les notícies dels diferents informatius del vespre que parlaven sobre els fets de Ceuta i Melilla.

Dies	Cadenes que van emetre notícies relacionades amb Ceuta i Melilla
05/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 i Tve1
06/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
07/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 i Tve1
08/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
09/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
10/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
11/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 –l'informatiu i notícies) i Tve1
12/10/2005	Tele 5, TV3, La2 i Rve1

Després de contactar amb totes les entitats, es va assignar el material a cada una d'elles per tal d'iniciar les tècniques seleccionades. Veureu com alguns dels dies apareixen repetits. Això és perquè l'equip investigador va valorar adient repetir l'anàlisi d'alguns d'aquests dies per tal de poder desenvolupar un major criteri sobre la informació d'alguns d'aquests dies, amb la intenció de recolzar l'anàlisi efectuat prèviament. La taula de relats i grups de discussió comunicativa va quedar estructurada de la manera que reflectim a la taula següent:

Dies	Clips		Entitats i data de realització	Tècnica
	cadenes	durada		
05/10		04:44	Lleida Solidària – Fundació MPDL CREA-UB 02/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ1)
		07:24		
		07:06		
		04:53	Ass. de Mali de Lleida Ass. de Guinea-Bissau de Lleida Ass. de Gambia de Lleida Ass. de Marroc de Lleida Iniciativa per a la integr. social i el desenv. Soc. CREA-UB 23/12/2005	Grup de Discussió Comunicatiu (GDC III)
		06:54		
06/10		05:36	Ass. Catalana de Residents Senegalesos CREA-UB 05/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ2)
		11:19		
		06:02		
		09:15		
07/10		09:15	Ass. Sahbi CREA-UB 07/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ3)
		07:29		
		07:39		
		02:47		
		07:51		
08/10		09:48	Grup Multic. de l'Ass. Àgora CREA-UB 09/12/2005	Grup de Discussió Comunicatiu (GDCI)
		05:57		
		08:41		
09/10		05:46	Ass. Sociocultural Ibn Batuta CREA-UB 15/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ5)
		06:52		
		05:00		
		10:09		
10/10		04:51	Ass. Sahbi CREA – UB 21/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ4)
		04:42		
		08:18		
		05:31		
11/10		07:29	Lleida Solidària – MPDL CREA-UB 22/12/2005	Grup de Discussió Comunicatiu (GDCII)
		03:22		
		04:52		
	 (cat)	03:09		
	 (cast)	04:11		
		02:27		
12/10		01:01	Ass. Sahbi CREA – UB 21/12/2005	Relats Comunicatius de Vida Quotidiana (RCVQ4)
		04:48		
		03:22		
		05:48		

Mesa per a la
Diversitat
en l'Audiovisual

Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

Anàlisi del tractament informatiu dels fets de Ceuta i Melilla.

Anàlisi de contingut realitzada conjuntament amb
associacions representatives dels grups culturals afectats.

Document 2: Anàlisi de contingut I

Anàlisi del tractament
de la informació per cadenes

CREA - Centre Especial de Recerca
en Teories i Pràctiques
Superadores de Desigualtats

Universitat de Barcelona

Crea

Parc Científic
de Barcelona

ÍNDEX DEL DOCUMENT

1... Introducció	
1.1 Objectius	3
1.2 Categories d'anàlisi	3
1.3 Components	5
1.4 Quadre d'anàlisi	10
<hr/>	
2... Anàlisi del tractament de la informació per cadenes	
2.1 Antena 3	13
2.2 TVE1	24
2.3 La2	35
2.4 TV3	43
2.5 Tele 5	54

1. INTRODUCCIÓ

Aquest document presenta les categories en què s'ha basat l'anàlisi de contingut que hem portat a terme en aquesta recerca.

Les categories ens han ajudat a enfocar la lectura del tractament informatiu dels fets de Ceuta i Melilla i a inferir unes primeres conclusions que han fonamentat el treball de camp. Ens ha interessat indagar tant en els antecedents del missatge com en les conseqüències que comporta.

S'han creat unes plantilles específiques que ens han permès, per una part, i com dèiem, tractar la informació de la mostra triada i, per una altra part, han servit de guió pels relats de vida duts a terme.

Objectius

Explicar el tractament audiovisual informatiu que les cadenes televisives TVE, La2, TV3, A3 i T5 van fer dels fets de Ceuta i Melilla a partir de l'anàlisi de contingut de les emissions dels informatius del vespre compresos entre el 5 i el 12 d'octubre.

Explicar la perspectiva amb què han estat encarats aquests fets.

Comparar el tractament informatiu que van rebre aquests fets per part de les cadenes esmentades.

Categories d'anàlisi

Per a la realització de l'anàlisi de contingut, s'han conceptualitzat 8 categories en funció dels objectius de la recerca. Són els següents:

- (1) Criteris de noticiabilitat: un dels elements d'anàlisi s'ha centrat en quins són els criteris de noticiabilitat que s'han prioritzat en la construcció de la notícia. Alguns dels criteris que hem pres com a referència han estat: actualitat, proximitat, conseqüència (repercussió futura dels fets), rellevància personal (newsmakers), suspens, raresa, conflicte i

emoció (drames humans). No hem tractat pas de fer un llistat o una descripció de criteris de noticiabilitat sinó determinar aquells en què s'han basat les notícies que analitzem.

- (2) Objectivitat: què es recull? s'agafa una suposada posició neutral fent que els fets parlin per si sols? (per exemple, recollint part de la declaració d'un polític sense més) s'apela a la veritat o al rigor? es manifesta d'alguna manera que s'està realitzant una tasca objectiva? Hi ha contrastació de la informació? Com s'usen les dades i els testimonis?
- (3) Tipus de discurs: en relació amb el component anterior, hem tingut en compte si a la notícia o en el context del telenotícies s'han fet interpretacions espontànies o interpretacions reflexives per part de qui ha presentat la notícia o ha elaborat el reportatge. Per interpretacions espontànies s'entén, per exemple, l'ús descontextualitzat de testimonis, si els informants no aporten res a la notícia, si l'explicació està descontextualitzada... Per interpretacions reflexives s'entén, per exemple, si hi ha teorització o elements d'anàlisi a la notícia (es tracten les causes), si es dona informació contrastada, si es pretén que de la reflexió esdevingui acció en algun sentit.
- (4) Reflexivitat: en relació amb l'anterior component, s'ha recollit si s'han aportat al llarg de les notícies elements d'anàlisi de la situació per oferir una lectura dels fets que contribuís a la reflexió dels/es receptors/es o si, en canvi, no s'ha cuidat el llenguatge o s'ha fet servir interessadament.
- (5) Mirada/veu protagonista: ens hem fixat en qui és el protagonista de la notícia, des de quin punt de vista es parla, qui opina: polítics, presentadors/es, experts/es, immigrants i també en com es diu el que es diu (to emprat) i què és el que no es diu que també hagués pogut formar part de la notícia.
- (6) Etiquetatge: en concret, hem volgut recollir com es qualifica als immigrants i a les seves accions, i, a grans trets, com es qualifica a la resta de protagonistes de la notícia i a les seves accions.
- (7) Respecte: en relació amb l'anterior component, hem recollit si els fets s'han tractat problematitzant-los o des d'una

vessant sensacionalista o bé s'ha tingut cura quant al llenguatge i les imatges emprades.

- (8) Inclusió: es tracta la notícia des del punt de vista de la cohesió social? s'ofereixen solucions a la situació? alternatives d'algun tipus? la notícia porta a l'acció?

COmponents d'anàlisi

Després d'un primer visionat del conjunt de la mostra, es van desglossar les categories en components per facilitar l'anàlisi. Les components ens han ajudat a fer una lectura més sistemàtica i unes primeres inferències.

(1) Criteris de noticiabilitat:

- 1.1 Actualitat: referències explícites a que el seguiment del fet al llarg dels dies implica novetat o és la darrera hora.
- 1.2 Conflicte polític: vessant política del conflicte, on els protagonistes són explícitament governs i/o altres actors polítics.
- 1.3 Conflicte social: vessant social del conflicte, on es recull el tractament que està rebent Immigrants relacionats amb els fets o com ho està vivint la ciutadania.
- 1.4 Conflicte cultural: vessant cultural del conflicte, com per exemple, les referències religioses.
- 1.5 Suspens: construcció de suspens, què passarà aquí?
- 1.6 Emoció: centrar la notícia en el drama humà, cercant l'empatia emocional de qui rep la notícia.

(2) Objectivitat:

- 2.1 Citar fonts: es citen explícitament les fonts d'una dada.
- 2.2 Contrastar dades: la notícia conté elements que permeten contrastar les dades.
- 2.3 Fiabilitat de les traduccions: la traducció és fidel.
- 2.4 Ús de testimonis: aparició o absència de testimonis, pertinència del testimoni (segons la informació de què disposa i el moment que apareix).
- 2.5 Coherència: coherència en l'aparició de les components anteriorment esmentades.

(3) Tipus de discurs:

3.1 Exposició fets sense insert: el/la presentador/a, el/la periodista exposa els fets sense cap mena d'il·lustració.

3.2 Exposició fets amb insert: el/la presentador/a, el/la periodista exposa els fets exemplificant-los amb suport d'imatges d'arxiu, directes, reportatges, rodes de premsa...; només s'utilitzen inserts encadenats sense comentar.

3.3 Repetició: el/la presentador/a, el/la periodista es limita a repetir el que exemplifica mitjançant un insert.

3.4 Afirmacions de sentit comú, obvies: no hi ha cap mena d'anàlisi només, per exemple, una descripció del que s'està veient en aquell precís moment.

3.5 Construcció/ficció: hi ha invencions, es preparen situacions, es ficciona la notícia.

3.6 Anàlisi: s'aporten explícitament elements d'anàlisi, es tracten d'explicar les causes, es relacionen dades, etc.

(4) Reflexivitat:

4.1 La presentació dels fets porta a la reflexió dels/de les espectadors/es: òbviament, són els espectadors i les espectadores qui decideixen reflexionar o no sobre un tema i no sempre depèn de com el tema sigui presentat; de tota forma, partim de la premissa que, en si mateixos, els textos/missatges poden contribuir en major o menor mesura a la reflexió de qui escolta o llegeix, i, amb aquesta component, volem recollir, si, en la seva construcció, els missatges tracten de portar a una reflexió.

4.2 La presentació dels fets porta a actuar: òbviament, són els espectadors i les espectadores qui decideixen actuar o no sobre un tema i no sempre depèn de com el tema sigui presentat; de tota forma, partim de la premissa que, en si mateixos, els textos/missatges poden contribuir en major o menor mesura a fomentar la mobilització del tipus que sigui (fer una donació, participar en una manifestació...) de qui escolta o llegeix, i, amb aquesta component, volem recollir, si, en la seva construcció, els missatges tracten de portar a algun tipus d'actuació.

(5) Mirada/veu protagonista:

- 5.1 Polític/s: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són polítics.
- 5.2 Policia/Exèrcit: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són policies i/o soldats.
- 5.3 ONG's: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són ONG's i/o els seus membres.
- 5.4 Periodista/mitjà: el/ la periodista es posa a si mateix/a en el centre de la notícia.
- 5.5 Immigrants relacionats amb els fets: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són qui ha mirat de saltar la tanca i no ho ha aconseguit, Immigrants relacionats amb els fets, les persones que estan a la comissaria o als centres d'acollida, les persones que estan sent deportades ja sigui en autobusos o en avions, les persones que estan amagades als boscos perquè volen saltar la tanca o no volen tornar al seu país.
- 5.6 Grups culturals: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són persones de diferents grups culturals com ara familiars dels immigrants relacionats amb els fets, persones d'associacions de grups culturals, ciutadans/es d'origen no espanyol.
- 5.7 Ciutadans d'origen espanyol: els/les actors i/o protagonistes de la notícia són ciutadans/es d'origen espanyol.

(6) Etiquetatge:

- 6.1 Estereotips negatius: S'expliciten a la notícia estereotips negatius.
- 6.2 Associació d'etiquetes: S'explicita a la notícia una relació entre etiquetes, quines associacions es fan entre qui es mostra i com es mostra.
- 6.3 Imatges positives: les imatges emprades són positives perquè tracten de no caure en estereotips fàcils i mostrar que les realitats personals, socials i culturals són complexes o perquè, senzillament tenen un enfocament positiu.

(7) Respecte:

- 7.1 Tracte respectuós: el tracte que el mitjà fa dels actors protagonistes de la notícia és respectuós, per exemple, posa nom als testimonis, cuida el vocabulari i tracta de cercar termes que no siguin ofensius o reduccionistes, es recull la veu dels protagonistes.

7.2 Imatges respectuoses: imatges no esbiaixades, que no estiguin centrades només en la indefensió o en el conflicte, imatges que tractin d'evitar el sensacionalisme i no vagin a cercar-lo.

7.3 Problematització: recollir si els fets són presentats com a problema, incidint en el que no funciona o inclús construint la idea que les coses no funcionen. En sentit invers, presentar els fets com si no existís cap problema (aproblematització).

7.4 Sensacionalisme: tractament sensacionalista de la notícia que implica exageració, dramatització basada fonamentalment en estereotips, superficialitat en el tractament. Es subratlla només l'exclutor.

(8) Inclusió:

8.1 Solucions consensuades: es mostren les solucions consensuades que es donen a la situació, evitant mostrar només l'interès o el discurs d'un sol actor.

8.2 Alternatives: es mostren alternatives a la situació, s'implica la veu de qui està cercant alternatives.

8.3 Veus de col·lectius que treballen per la inclusió: es dona veu a les associacions i/o persones que treballen per la inclusió, hi ha testimonis de persones que en un moment donat van immigrar i que estan vivint amb tota normalitat la seva situació.

Les categories i els components constitueixen les files del quadre d'anàlisi. A les columnes, hem recollit:

- Exemplificació dels components a nivell de discurs oral i de tractament visual.
- Detecció de la presència o absència dels components.
- Si els fets s'han presentat de forma positiva o negativa, ja sigui de forma explícita o tàcita .
- El número de temes i l'ordre en que han estat presentats en una mateixa notícia.
- La representació que es fa dels protagonistes de la notícia, si se'ls mostra de forma activa, de forma passiva o de forma negativa. Quant a la forma activa distingim entre conflicte i consens. Per conflicte ens referim a si, per exemple, es mostra als actors acusant-se verbalment entre ells o hi ha algun altre tipus d'agressions. Per consens entenem quan es mostra als actors de forma activa tractant de cercar solucions, denunciant una situació, oferint ajut, etc.

- La freqüència de la categoria segons una escala de l'1 al 3 que té en compte la insistència de la presència del component (1, presència; 2, més d'un moment de presència o una presència emfàtica; 3, presència continuada o insistència).

Quadre d'anàlisi

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat												
	Conflicte polític						-						
	Conflicte social						-						
	Conflicte cultural												
	Suspens												
OBJECTIVITAT	Emoció						-						
	Citar fonts												
	Contrastar dades												
	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis						-						
TIPUS DE DISCURS	Coherència												
	Exposició fets sense insert												
	Exposició fets amb insert												
	Només insert sense contextualitzar												
	Repetició												
	Afirmacions de sentit comú/obvietats												
	Construcció /ficció						-						
REFLEXIVITAT	Anàlisi												
	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es												
	La presentació dels fets porta a actuar												
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s												
	Polícia/Exèrcit												
	ONG's												

	Periodista/mitjà												
	Immigrants relacionats amb els fets												
	Grups culturals												
	Ciutadans d'origen espanyol												
ETIQUETATGE	Estereotips negatius												
	Associació d'etiquetes												
	Imatges positives												
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses												
	Problematització												
	Sensacionalisme												
INCLUSIÓ	Solucions consensuades												
	Alternatives												
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió												

2. ANÀLISI DEL TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ PER CADENES

Amb la idea de fer una aproximació a les categories i components de l'anàlisi varem desenvolupar el quadre amb les notícies dels dies 5, 9 i 11 com a dies representatius de l'evolució de la notícia.

an^{te}na 3

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
ANTENA3_5/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat				A								
	Conflicte polític	Atacs entre partits per la qüestió de l'espanyolitat	Es mostra l'hemicicle durant el debat dels polítics entre aplaudiments i riures.	P			-	1/3					1
	Conflicte social	"luchar cuerpo a cuerpo con las fuerzas de seguridad", "restos de la batalla", "sangre dejada por los heridos"	Es mostra roba d'immigrants penjada a la tanca, bales pel terra i sang per diferents llocs.	P			-	3/3					2
	Conflicte cultural				A								
	Suspens	"todos saben que van a saltar antes que llegue el invierno" "la última hora ya no sorprende aquí"		P				2/3					1
	Emoció				A								
OBJECTIVITAT	Citar fonts				A								
	Contrastar dades				A								
	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis				A								
	Coherència	Afirmar que no es té una dada i dir-la tot just després		P			-						1
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert	"en este momento están saltando la valla"		P				2/3					1
	Només insert, sense contextualitzar	Confrontació entre partits (PP, PSOE)		P		+							
	Exposició fets amb insert	Intervenció policial		P		+		1/3					
	Repetició				A								
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció				A								

REFLEXIVITAT	Anàlisi				A								
	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A								
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s			P				1/3	X				2
	Polícia/Exèrcit			P				3/3		X			2
	ONG's				A						X		
	Periodista/mitjà			P									
	Immigrants relacionats amb els fets		Es mostren uns immigrants sota la vigilància de la policia	P				3/3					1
	Grups culturals				A								
	Ciudadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A								
	Associació d'etiquetes				A								
	Imatges positives				A								
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses												
	Problematització	"avalanchas imparables", "un guarida civil herido cuando iba a la zona"		P				1/3 2/3 3/3					3
	Sensacionalisme	"avalanchas imparables", "sangre dejada por los heridos", "lucha cuerpo a cuerpo", "restos de la batalla"		P				1/3 2/3 3/3					3
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veus de col·lectius que treballen per la inclusió				A								

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
ANTENA3_5/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat				A								
	Conflicte polític	Atacs entre partits per la qüestió de l'espanyolitat	Es mostra l'hemicicle durant el debat dels polítics entre aplaudiments i riures.	P			-	1/3					1
	Conflicte social	"luchar cuerpo a cuerpo con las fuerzas de seguridad", "restos de la batalla", "sangre dejada por los heridos"	Es mostra roba d'immigrants penjada a la tanca, bales pel terra i sang per diferents llocs.	P			-	3/3					2
	Conflicte cultural				A								
	Suspens	"todos saben que van a saltar antes que llegue el invierno" "la última hora ya no sorprende aquí"		P				2/3					1
	Emoció				A								
OBJECTIVITAT	Citar fonts				A								
	Contrastar dades				A								
	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis				A								
	Coherència	Afirmar que no es té una dada i dir-la tot just després		P			-						1
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert	"en este momento están saltando la valla"		P				2/3					1
	Només insert, sense contextualitzar	Confrontació entre partits (PP, PSOE)		P		+							
	Exposició fets amb insert	Intervenció policial		P		+		1/3					
	Repetició				A								
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció				A								

REFLEXIVITAT	Anàlisi				A								
	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A								
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s			P				1/3	X				2
	Polícia/Exèrcit			P				3/3		X			2
	ONG's				A						X		
	Periodista/mitjà			P									
	Immigrants relacionats amb els fets		Es mostren uns immigrants sota la vigilància de la policia	P				3/3					1
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A								
	Associació d'etiquetes				A								
	Imatges positives				A								
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses												
	Problematització	"avalanchas imparables", "un guarida civil herido cuando iba a la zona"		P				1/3 2/3 3/3					3
	Sensacionalisme	"avalanchas imparables", "sangre dejada por los heridos", "lucha cuerpo a cuerpo", "restos de la batalla"		P				1/3 2/3 3/3					3
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veus de col·lectius que treballen per la inclusió				A								

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

ANTENA 3_ 11/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	La situació es presenta com més calmada però persistent. "Ya no aguardan cerca de las vallas. Tampoco están concentrados en el desierto donde fueron abandonados... ahora vagan sin rumbo".		P									1
	Conflicte polític	Possible principi de solució de la crisi a través de l'acció de polítics (proposta de cimera euroafricana). Moratinos: "avanzamos en la confianza mutua..."		P		+							1
	Conflicte social	Es concentra en la situació de desemparament dels grups d'immigrants que van ser abandonats al desert i els que encara estan a la frontera.		P			-						3
	Conflicte cultural				A								

	Suspens	- No se sap què passarà amb aquestes persones ni exactament per on estan, quina és la seva situació. "Ellos solamente te hablan de miedo, que no saben lo que les va a ocurrir." Però hi ha menys impressió de suspens que en dies anteriors. - "Aventura" perillosa de portar menjar als grups d'immigrants clandestins del bosc prop de la frontera.		P									1
	Emoció	Emocions de pena cap als immigrants desemparats. Tenen set, gana, por, estan perduts, alguns ferits ...		P									3
OBJECTIVITAT	Citar fonts	ONGs: a més dels testimonis, se les cita però ambigüament: <i>"las ONGs creen que Rabat juega al despiste"</i> ; <i>"algunas ONGs anuncian que centenares de inmigrantes están siendo deportados"</i> Partits polítics Els propis immigrants; població: algunos vecinos de Buarfa...		P									1
	Contrastar dades				A								
	Fiabilitat de les traduccions	Es fa una traducció sobreposada, però no s'entén massa.		P									
	Ús de testimonis	Representants d'ONGs Immigrants desplaçats		P				3/9 4/9 5/9 6/9 7/9					3

	Coherència	Presència d'informacions contradictòries o confuses. "intentan llegar al Norte...", "sueñan con Europa..." "sueñan con ser repatriados..."					-						
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert	Explicació de la situació general dels immigrants que estan al desert perduts (prèviament sí s'han fet inserts)		P				2/9					1
	Exposició fets amb insert	- <i>Situació dels grups d'immigrants que viuen al bosc</i> - Situació dels grups dispersos que caminen al desert - Explicacions geogràfiques - Situació prop de la frontera - Reunions de polítics		P				1/9 3/9 4/9 5/9 6/9 7/9 8/9 9/9					3
	Només insert sense contextualitzar				A								
	Repetició	Es repeteix 3 vegades (sumari inicial, introducció i reportatge "A fondo" la situació dels grups clandestins al bosc, prop de la frontera. "Sobreviven sin apenas agua, alimento... gracias a lo que reciben de alguna ONG...")	Es tornen a incloure imatges de dies anteriors	P				1/9 7/9					1
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								

	Construcció /ficció	El periodista acompanya un responsable d'una ONG amb cotxe, a passar menjar i aigua clandestinament als subsaharians, escapant de la policia marroquí. Aquesta història s'explica amb molta "posada en escena". Per exemple, comença: "si citan por teléfono, al otro lado de la valla". Acaba: " <i>van a dormir a la intemperie, a sabiendas que aún les queda lo más difícil: cruzar la frontera</i> "	Immigrants corrents imatges mogudes, agafades d'amagat					7/9						1
	Anàlisi	<i>El reportatge "A fondo" és descriptiu, sobre la clandestinitat de la ONG d'ajuda.</i>			A		-							
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A									
	La presentació dels fets porta a actuar				A									

MIRADAVEU PROTAGONISTA	Polític/s	Es parla sobre ells. - Govern espanyol i marroquí han fet una proposta de Conferència Ministerial euroafricana. Reunió dels dos ministres d'Afers Exteriors (Espanya i Marroc). "Es el gran acuerdo", "se han mostrado satisfechos" - President del Govern no compareixerà al Congrés per parlar de la crisi.	Somriuen Es reuneixen Parlen	P		Preses d'acord s: +	8/9 9/9			Busquen solucions, prenen decisions, es reuneixen , debaten		2
	Polícia/Exèrcit	Las autoridades marroquies siguen deteniendo a cuantos inmigrantes ilegales subsaharianos encuentran	No hi ha imatges.	P			5/9					1
	ONG's	Metges sense fronteres; SOS Racismo; ONG REMAR.	Actuació clandestina d'un voluntari.	P		+	4/9 5/9 7/9					3
	Periodista/mitjà	3 corresponents diferents. Un periodista participa en una intervenció clandestina d'una ONG.		P								3
	Immigrants relacionats amb els fets	Ja no estan saltant. Molts viuen clandestinament prop de la frontera. Molts altres han estat emportats amb autocars.		P			-					3

	Grups culturals	Els subsaharians que viuen al bosc, amagats i recollint menjar clandestinament. <i>"Sobreviven gracias a la ayuda que les llega"</i>		P			-				Recullen menjar, caminen pel bosc (perduts), són dependents	3
	Ciudadans d'origen espanyol				A							
ETIQUETATGE	Estereotips negatius	"Los subsaharianos que sueñan con Europa"...		P								
	Associació d'etiquetes		Immigrants que agafen ajuda. Immigrants que caminen, perduts. Immigrants que demanen ajuda. Immigrants que escapen.									
	Imatges positives				A							
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós											
	Imatges respectuoses											
	Problematització	<i>"El problema de la inmigración". "El problema de la inmigración ilegal".</i>										
	Sensacionalisme	Las ONGs trabajan de forma clandestina. <i>"Pan y agua en esta nueva cita"</i>		P								
INCLUSIÓ	Solucions consensuades	Proposta de "cumbre euro-africana".										
	Alternatives											
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió	SOS Racisme denuncia la situació. Médicos sin Fronteras explica les condicions de vida d'un determinat grup.										

tv_{e1}

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
TVE1_5/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat				A								
	Conflicte polític	Es parla de la manifestació a Ceuta com una concentració que no té convocatòria oficial, es planteja que al Marroc no saben molt bé com solucionar el problema i es comenta que els vicepresidents de les CCAA de Ceuta i Melilla han sortit contents de la reunió amb la vicepresidenta del Govern.		P		+		2/4 3/4 4/4					3
	Conflicte social	Nit de lluita entre els que intenten saltar i els que fan la seva feina. El lloc on es mostren segurs els immigrants és la comissaria. Hi ha hagut un reforçament a la tanca per recursos humans i materials. Els immigrants es senten afortunats per haver entrat a Espanya. La policia marroquina ha agredit els immigrants. Viatge obligat de retorn pels immigrants.	Immigrants a comissaria. Un immigrant camina ajudat per la policia. Roba dels immigrants penjant de la tanca.	P		+		1/4 4/4					2
	Conflicte cultural				A								
	Suspens				A								
OBJECTIVITAT	Emoció				A								
	Citar fonts				A								
	Contrastar dades				A								

	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis	Immigrants que han saltat la tanca		P									
	Coherència												
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert				A								
	Només insert, sense contextualitzar	Declaracions de la vicepresidenta del Govern i del president de la C.A de Melilla		P				4/4					1
	Exposició fets amb insert	Insert comissaria Melilla Insert hospital Insert centre acollida Directe Melilla (s'explicita) Directe manifestació de Ceuta (s'explicita) Directe Rabat (s'explicita) Directe Palacio Moncloa		P				1/4 2/4 3/4					3
	Repetició	Es recullen les declaracions de la vicepresidenta del Govern, enumerant-les, sense comentar-les.		P				4/4					1
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció				A								
	REFLEXIVITAT	Anàlisi	Il·lustració d'afirmacions mitjançant la premsa marroquina.		P				3/4				
La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es					A								
La presentació dels fets porta a actuar					A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s	PSOE		P				4/4		X			1
	Polícia/Exèrcit			P				1/1		X			1
	ONG's				A								
	Periodista/mitjà				A								
	Immigrants relacionats amb els fets			P				1/1			X		1
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol			P				2/3	X				

ETIQUETATGE	Estereotips negatius												
	Associació d'etiquetes												
	Imatges positives												
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses												
	Problematització	Es tracta de mostrar que la situació està controlada "repatriación de los inmigrantes ilegales que nunca antes se había hecho" "los presidentes de Ceuta y Melilla se van contentos" "refuerzo de agentes en la valla" Aprobematització del desbordament dels centres d'acollida o de la manifestació encara que es diu "hemos escuchado gritos que piden la dimisión de Zapatero" "hay que decir que a la gente no le gustó mucho el silencio de Zapatero", el to no indica preocupació ni tensió.		P									
	Sensacionalisme												A
INCLUSIÓ	Solucions consensuades												
	Alternatives												
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió												

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
TVE1_9/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	Es canvia la paraula avalancha per la de drama, situació límit "Esta noche la desesperación tiene muchas caras" "el tercer drama de este domingo"		P				1/1					1
	Conflicte polític	"Rajoy aprovecha su visita a Melilla para criticar duramente la política de inmigración del Gobierno" "Rajoy pide a Zapatero que expulse a los inmigrantes y visite Ceuta y Melilla" "a metros de distancia y sin hablar con ellos, Rajoy" "me satisface saber que está donde no estuvo" Es critica el govern de Marroc i es diu "en lo que sí" Rajoy està d'acord amb el govern del Marroc	Rajoy saluda uns soldats Roda de premsa de De la Vega Parlament del l'Alonso Rajoy al costat de la tanca	P			-	2/7 7/7					3
		"hemos sabido que Moratino viaja a Rabat para gestionar la crisis" "hay que dar un trato humanitario pero también cumplir la ley del Estado"					+ positivització	4/7 7/7					

	Conflicte social	Es denuncia al Govern de Marroc per la forma com està fent les expulsions "el gobierno de Marruecos dijo" "esposados y con la desesperación en su rostro" "viaje vergonzoso" "situación lamentable" "testigos de la situación límite" "las autoridades marroquíes callan" "hay que dar un trato humanitario y cumplir la ley" "reclaman una ayuda que desgraciadamente nadie les presta" Es mostra com les associacions ajuden els immigrants i el govern del Marroc no.	Excavadores "marroquines" netegen d'arbres la zona del costat de la tanca	P				1/7 3/7 7/7						3
	Conflicte cultural	Es mostra l'ajut que presenten les associacions i que aquest ajut és desinteressat, independent de les creences		P				6/7						2
	Suspens				A									
	Emoció				A									
OBJECTIVITAT	Citar fonts			P										1
	Contrastar dades													
	Fiabilitat de les traduccions	Sí		P										
	Ús de testimonis			P										2
	Coherència													
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert				A									
	Exposició fets amb insert	Directe Ouarfa (s'explicita) Reportatge sobre expulsió Reportatge sobre Mesquita		P										3
	Només insert sense contextualitzar				A									
	Repetició			P										1

	Afirmacions de sentit comú/obvietats												
	Construcció /ficció	"piden a su dios que les permita quedarse aquí, alcanzar su sueño de encontrar un futuro en Europa" "todo vale para entrar en el mundo de los posibles"		P									1
	Anàlisi	Reportatge sobre expulsió Reportatge sobre Mesquita		P									3
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es	Denúncia del tracte que estan rebent els que tracten de saltar la tanca		P									
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADAVEU PROTAGONISTA	Polític/s			P		+	-	2/7 4/7 5/7 7/7	X	X			3
	Policia/Exèrcit												
	ONG's	Mamadou tracta d'impedir que l'autobús marxi estirant-se a terra davant d'ell		P		+		3/7 6/7		X			3
	Periodista/mitjà	"nosotros los hemos localizado" "hemos vuelto a ser testigos"		P		+				X			1
	Immigrants relacionats amb els fets			P				1/7 3/7			X		2
	Grups culturals												
	Ciutadans d'origen espanyol												
ETIQUETATGE	Estereotips negatius												

	Associació d'etiquetes		<p>Immigrant cridant Immigrants plorant Immigrants emmanillats Immigrants demanant ajut Un immigrant demana al company amb qui està emmanillat que salti de l'autobús i marxi amb ell Immigrants asseguts a terra menjant i bevent Dos immigrants ajuden a caminar un altre que va descalç amb els dos peus embenats Immigrants rentant-se Immigrants pregant Immigrants darrera la tanca del centre d'acolliment mentre es projecta sobre ells l'ombra d'un avió que s'enlaira</p> 				-						
	Imatges positives												
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses			A			-						2
	Problematització												
	Sensacionalisme												
INCLUSIÓ	Solucions consensuades												
	Alternatives												
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió	Associació marroquí d'ajuda a l'immigrant Mesquita		P									3

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
TVE1_11/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	"lo nuevo del problema de inmigración irregular desde Marruecos es que"		P									1
	Conflicte polític	El Govern espanyol està trobant solucions amb el Govern del Marroc "se propone una cumbre euroafricana" El Govern del Marroc comença a fer les repatriacions en avions "y mientras cientos de inmigrantes continúan su incierto viaje de vuelta"	Immigrants plorant a l'autobús Immigrants cridant a l'autobús Immigrants pujant a l'avió que els repatria Un immigrant saluda i somriu des de l'avió	P		+		1/2					3
	Conflicte social												
	Conflicte cultural												
	Suspens												
OBJECTIVITAT	Emoció												
	Citar fonts												
	Contrastar dades												
	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis												
TIPUS DE DISCURS	Coherència												
	Exposició fets sense insert												
	Exposició fets amb insert			P									
	Només insert sense contextualitzar												
	Repetició												
	Afirmacions de sentit comú/obvietats												
Construcció /ficció													

	Anàlisi												
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es												
	La presentació dels fets porta a actuar												
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s		Moratinos dialoga amb el seu homòleg al Marroc Reunió dels ministres d'exterior	P		+		1/2		X			2
	Polícia/Exèrcit									X			
	ONG's			P		+		2/2					1
	Periodista/mitjà												
	Immigrants relacionats amb els fets			P				2/2			X		2
	Grups culturals												
	Ciutadans d'origen espanyol												
ETIQUETATGE	Estereotips negatius												
	Associació d'etiquetes		Immigrants plorant a l'autobús Immigrants cridant a l'autobús Immigrants asseguts a terra Immigrants cansats Immigrants fent cua Immigrants pujant a l'avió que els repatria Un immigrant saluda i somriu des de l'avió (imatge que tanca la notícia)					-					
	Imatges positives												

RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós	"inmigración irregular"		P										1
	Imatges respectuoses													
	Problematització													
	Sensacionalisme													
INCLUSIÓ	Solucions consensuades													
	Alternatives													
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió													

La₂

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

La2_05/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.	
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-		
NOTICIABILITAT	Actualitat	"son imágenes que nos han llegado esta misma noche"		P										1
	Conflicte polític				A									
	Conflicte social	Reivindicació de Ceuta com territori espanyol. Augment de la vigilància policial.	Imatges de manifestants a Ceuta.	P				1/3 3/3						1
	Conflicte cultural				A									
	Suspens				A									
	Emoció	"Sólo los grillos rompen el silencio de la noche" "Para muchos subsaharianos el tiempo que tuvieron que esperar para dar el salto se ha quedado detrás de esta valla"	Imatge d'un rellotge darrera de la tanca.	P										1
OBJECTIVITAT	Citar fonts	"unas 2000 personas se han manifestado", "esta vez han saltado la valla 65", "en el 2º lugar más frecuentado", "en Melilla hay 1500 personas más que el jueves pasado"			A									3

	Contrastar dades	Aparició de dades sense contrastar: "manifestación que no la ha convocado ningún partido, parece que ha sido con mensajes de móvil" Ús d'un testimoni per argumentar que després de 3 "avalanchas" en una setmana la població de Melilla ha augmentat.			A		-	1/3						2
	Fiabilitat de les traduccions				-									
	Ús de testimonis		Testimoni: "Melilla es un sitio muy chico, una ciudad muy densa"	P				2/3						1
	Coherència	Al sumari de la notícia: "España ha llegado a un acuerdo con Marruecos para devolver a los que entran ilegalmente". A la notícia: "parece que ya hay acuerdo entre Marruecos y España"		P				1/3						1
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert				A									
	Exposició fets amb insert	Policies organitzant als grups culturals.		P										3
	Només insert sense contextualitzar				A									
	Repetició				A									
	Afirmacions de sentit comú/obvietats	"sólo los grillos rompen el silencio de la noche"		P				1/3						1
	Construcció /ficció	"no podemos grabar sus pensamientos pero podemos imaginarlos". Para muchos subsaharianos el tiempo que tuvieron que esperar para dar el salto se ha quedado detrás de esta valla"	Un rellotge darrera la tanca Sang	P				1/3						3
	Anàlisi				A									

REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A							
	La presentació dels fets porta a actuar				A							
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s				A							
	Polícia/Exèrcit	Polícies organitzant/assistint als immigrants que han saltat la tanca.		P					X			2
	ONG's				A							
	Periodista/mitjà				A							
	Immigrants relacionats amb els fets			P						X		2
	Grups culturals				A							
	Ciudadans d'origen espanyol			P					X			1
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A							
	Associació d'etiquetes			P								
	Imatges positives				A							
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós				A							
	Imatges respectuoses											
	Problematització	Expressió: "en este último asalto"		P			-					
	Sensacionalisme			P			-					
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A							
	Alternatives	Les alternatives les proposa un testimoni, no els periodistes: "la culpa es del gobierno hay que cambiar la legislación, hay que hacer algo, o darles trabajo o llevarles para sus países o ayudar a sus países"		P		+		2-3		X		
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió				A							

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

La2_ 11/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES	PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.	
			P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-		
NOTICIABILITAT	Actualitat		P									1	
	Conflicte polític	Situació actual: "Hoy nos encontramos ante dos visiones distintas: La de Moratinos felicitando a Marruecos y la de las ONG's denunciando sobre las formas de las deportaciones".	P				1/3						2
		Denúncia: formes de les deportacions. "Marruecos ha ido reclutando a los inmigrantes que ha ido encontrando a partir de las denuncias de las ONG's... a los cientos que ya había abandonado a su suerte".				+		2/3					
		"Marruecos nota el desamparo de Europa"						2/3					
		Solució al conflicte: "Acuerdo de celebrar la conferencia EuroAfricana"				+		3/3		X			
Conflicte social	"Países afectados por la inmigración ilegal"	P				-						1	
Conflicte cultural			A										

	Suspens	"en alguna playa de la costa africana estos subsaharianos con una tabla en la mano se disponen a fabricar su propia patera". "no sabemos mucho más, sólo que después la patera está en llamas y rodeada por unos policías marroquíes", "no sabemos quien le prende fuego", "seguimos sin saber, de la suerte de 1500 inmigrantes transportados por el desierto"	Imatge avió (només insert) que obre la noticia.	P											3	
	Emoció	"De momento el sueño de miles de africanos se quema delante de una alambrada o en una playa de África". "A nosotros nos cuesta acostumbrarnos a sus miradas"	Imatge d'una pastera cremant-se.	P												3
OBJECTIVITAT	Citar fonts	No es cita la font de: "1.500 inmigrantes transportados por el desierto". Sí es citen altres fonts (ONGs)		P												1
	Contrastar dades				A											
	Fiabilitat de les traduccions															
	Ús de testimonis	Testimoni d'un membre de SOS racisme fent "insistimos que se paren las deportaciones de esta forma y que se respeten los derechos humanos"	Imatges d'immigrants al estirats al terra. Rebut menjar. Tristos.	P		+		2/3		X						
	Coherència															
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert			P												1
	Exposició fets amb insert	"Es uno de los aviones que hoy han salido con un destino cierto"	Primera imatge de la noticia: avió pujant.	P												2

	Només insert sense contextualitzar			P									
	Repetició			P									1
	Afirmacions de sentit comú/obvietats	"Para superar las tragedias hace falta ayuda"		P									
	Construcció /ficció				A								
	Anàlisi				A								
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es	"hoy nos encontramos ante dos visiones casi contrapuestas"		P									1
	La presentació dels fets porta a actuar	Testimoni d'un representat d'una ONG: "hacemos una llamada a la gente, porque es la gente que está parando esto"		P									1
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s	Moratinos ("felicitaciones a Marruecos"); visitó conciliadora (conferència Euroafricana) Visió comprensiva cap al Govern de Marroc i només crítica, "las vallas de Europa les dejan a ellos un problema que no pueden asumir"		P			-	3/3					1
	Policia/Exèrcit		Policies organitzant als qui han saltat la tanca	P									1
	ONG's	Denúncia de l'absència dels drets humans		P		+							2
	Periodista/mitjà				A								
	Immigrants relacionats amb els fets		Immigrants asseguts o demanant ajuda.	P		+					X (paternalista)		
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A								
	Associació d'etiquetes			P									2
	Imatges positives				A								

RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós				A								
	Imatges respectuoses				A								
	Problematització			P									
	Sensacionalisme			P									
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió	"porque es la gente quien está parando esto y quien nos está ayudando"		P									2

tv3

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

TV3_5_10

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat												
	Conflicte polític	Declaracions de la vicepresidenta emfatitzant el conveni de repatriació que des de 1992 no s'havia aplicat. Destaca també l'ordre d'urgència amb que s'està fent..		P			-	1/4					2
	Conflicte social	Introducció del presentador destacant que cap mesura ha pogut parar els "assalts massius a la frontera"		P		+		2/4					1
	Conflicte cultural	El Ramadà comença i caldrà veure com reaccionen les forces de seguretat espanyoles davant d'aquest tema		P				2/4					3
	Suspens				A								
	Emoció	"Estan esgotats ja que han vingut des d'Algèria sense gairebé dormir"		P		+		2/4					3
OBJECTIVITAT	Citar fonts	No es citen fonts, per exemple quan es diu que: "Aquesta nit ho han aconseguit 65 i amb aquests ja són més de 500 els immigrants subsaharians que han entrat a Melilla en els últims tres dies"			A		-	2/4					2

		Descripció de la situació del CETI (Centre d'Estada Temporal per Immigrants). S'explica que mai en la seva història havia estat tant ple. Té una capacitat per a 450 immigrants i hi viuen més de 1.500. tendes a dins i fora.			A		-	2/4					3
	Contrastar dades												
	Fiabilitat de les traduccions	Subtítols per traduir l'insert de les declaracions d'un testimoni		P		+		2/4					3
	Ús de testimonis	Immigrant que explica que durant tres dies i tres nits va estar caminant per arribar a la darrera ciutat del Marroc	I	P		+		2/4					3
		Alís, immigrant de Libèria que va aconseguir saltar la tanca en un dels salts massius del mes d'Agost.. S'utilitza el seu testimoni per presentar la situació de guerres i precarietat social d'Àfrica. Estar a Barcelona és una oportunitat per ajudar a la família i tirar endavant.		P		+		3/4					3
	Coherència				A								
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert	Primera introducció de la notícia de les declaracions de la vice-presidenta on s'esmenta la inversió que es farà per solucionar el problema		P									

	Exposició fets amb insert	Introducció de les declaracions de la vicepresidenta, dels assalts de la tanca i dels processos d'immigració		P				2/4; 4/4						3
	Només insert sense contextualitzar													
	Repetició				A									
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A									
	Construcció /ficció				A									
	Anàlisi	S'explica la situació de diferents països de l'Àfrica: Senegal, Mali, etc. A partir d'aquesta explicació s'argumenten els motius que ocasionen la immigració, la qual pot venir per asil polític, per guerres, etc.	Mapa dels països des dels que prové la immigració. Plaga de llagostes, guerres, persones treballant les terres, mexicans passant la tanca de l frontera amb els EEUU i immigrants asiàtics que entren per mar a Austràlia.	P		+		3/4						3
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es	La presentació de les diferents tanques que separen primer i tercer món: EUA, Austràlia i Unió Europea (discussió de la proposta de camps d'internament a territori Marroqui)	Mapa dels països des dels que prové la immigració. Plaga de llagostes, guerres, persones treballant les terres, mexicans passant la tanca de l frontera amb els EEUU i immigrants asiàtics que entren per mar a Austràlia.	P		+		4/4						2
	La presentació dels fets porta a actuar	Finalització de la presentació de les diferents barreres que separen la humanitat. Es fa una explicació de que la immigració és un procés que s'ha donat al llarg de la història de la humanitat i que per moltes muralles que s'hagin posat no ha servit de res.		P				4/4	X					2

MIRADAVEU PROTAGONISTA	Polític/s	El govern espanyol repatriarà al Marroc de forma immediata les persones que han entrat irregularment		P				1/4		X			1
	Polícia/Exèrcit	"La Comissaria no dona l'abast per inscriure'ls a tots i han habilitat un espai darrera de l'edifici on els immigrants, gairebé tots homes, esperen que els hi prenguin les empremtes digitals i els hi donin el resguard conforme s'inicia un procés d'expulsió		P			-	2/4			X		1
	ONG's	L'exèrcit, la policia i la CREU Roja i han instal·lat unes 60 tendes al CETI perquè s'hi puguin estar els immigrants		P		+		2/4		X			3
	Periodista/mitjà				A								
	Immigrants relacionats amb els fets	Declaracions d'un immigrant que explica que durant tres dies i tres nits va estar caminant per arribar a la darrera ciutat del Marroc	Mapa dels països des dels que prové la immigració. Plaga de llagostes, guerres, persones treballant les terres, mexicans passant la tanca de la frontera amb els EEUU i immigrants asiàtics que entren per mar a Austràlia.	P		+		2/4			X		3
	Grups culturals	Un noi que va immigrar i està a Barcelona és de Libèria i va aconseguir saltar la tanca en un dels salts massius del mes d'Agost.. Estar a Barcelona és una oportunitat per ajudar a la família i tirar endavant.		P		+		3/4			X		3
	Ciudadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius			A									

	Associació d'etiquetes		Immigrants fent cua Immigrants asseguts	P									
	Imatges positives				A								
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós			P		+		1/4 2/4 3/4 4/4					3
	Imatges respectuoses			P		+		1/4 2/4 3/4 4/4					3
	Problematització				A								
	Sensacionalisme				A								
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió				P								

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

TV3_9_10

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	Preocupació immigrants abandonats als desert.		P				1/6					
	Conflicte polític	Visita de Rajoy a Melilla, demana visita a la ciutat per part de Zapatero, contestació de De la Vega.		P				6/6	X				1
	Conflicte social	Diferències entre les formes de les diferents deportacions (Mali-Senegal; Marroc)		P			-	2/6					2
	Conflicte cultural				A								
	Suspens				A								
	Emoció				A								
OBJECTIVITAT	Citar fonts				A								
	Contrastar dades	Testimoni d'ONG per corroborar el desconeixement del lloc cap a on porten als immigrants. Testimonis d'immigrants per parlar de la seva situació.		P				5/6 3/6					1
	Fiabilitat de les traduccions			P		+							1
	Ús de testimonis			P									1
	Coherència			P		+							1
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert			P				1/6					1
	Exposició fets amb insert			P									3
	Només insert sense contextualitzar												
	Repetició			P									1
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								

	Construcció /ficció				A								
	Anàlisi			P		+							
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es			P									
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s		Visita Rajoy a Melilla; Roda de premsa Rajoy; Roda de premsa De la Vega.	P				6/6	X				1
	Polícia/Exèrcit		Polícia organitzant.	P						X			1
	ONG's	Denúncia de la situació de immigrants deportats pel Sud i de la possibilitat d'abandonament en el Sàhara sense menjar. Denúncia de la desaparició de grups d'immigrants i mort de 4 persones.		P				5/6		X			1
	Periodista/mitjà				A								1
	Immigrants relacionats amb els fets				A								
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A								
	Associació d'etiquetes		Immigrants plorant, emmanillats i als autocars.	P				4 /6					
	Imatges positives				A								
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós			P									
	Imatges respectuoses				A								
	Problematització				A								
	Sensacionalisme				A								
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió			P		+							

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

TV3_11_10

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.	
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-		
NOTICIABILITAT	Actualitat													
	Conflicte polític	"confusió i desconcert al Marroc" "el Govern del Marroc raciona la informació" "Espanya i Marroc promouran una cimera per cercar solucions a més llarg termini"			P									1
	Conflicte social			P										2
	Conflicte cultural				A									
	Suspens				A									
	Emoció	Per mostrar la història personal que hi ha darrera els fets acompanyen Babou Mballo que cerca el seu germà "l'ONU farà una investigació però això no evita que es generin històries personals de patiment"			P		+							3
OBJECTIVITAT	Citar fonts			P										1
	Contrastar dades				A									
	Fiabilitat de les traduccions			-	-									
	Ús de testimonis			P										
	Coherència			P										
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert				A									
	Exposició fets amb insert			P										3
	Només insert sense contextualitzar				A									
	Repetició				A									

	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció			P		+							
	Anàlisi	"quants són i on han anat a parar aquests immigrants?" Connexió de dades Utilització de mapes		P									1
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es			P									
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADAVEU PROTAGONISTA	Polític/s			P									1
	Policia/Exèrcit				A								
	ONG's			P									1
	Periodista/mitjà		Els periodistes van amb Babou Mballo que cerca el seu germà	P		+							1
	Immigrants relacionats amb els fets				A								
	Grups culturals		Babou Mballo cerca el seu germà	P									3
	Ciutadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius												
	Associació d'etiquetes												
	Imatges positives												
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós	Per mostrar la història personal que hi ha darrera els fets acompanyen Babou Mballo que cerca el seu germà		P									
	Imatges respectuoses												
	Problematització												
	Sensacionalisme	Per mostrar la història personal que hi ha darrera els fets acompanyen Babou Mballo que cerca el seu germà		P									1

INCLUSIÓ	Solucions consensuades			P									
	Alternatives												
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió			P									

tele 5

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
TELE5_5/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	Reaccions al Congrés dels diputats.		P				1/3					
	Conflicte polític	"Hoy también hemos asistido al debate por la crisis de Ceuta y Melilla",		P			-	1/3					3
	Conflicte social	"Vienen empujados por el hambre, la desesperación", l'informe de Médicos sin Fronteras sobre la violència policial.		P			-	2/3					2
	Conflicte cultural				A								
	Suspens				A								
	Emoció	Tota la seqüència del seguiment de l'immigrant que acaba de saltar la tanca			P			-	3/3				
OBJECTIVITAT	Citar fonts				A								
	Contrastar dades				A								
	Fiabilitat de les traduccions	El poc que podem sentir d'un testimoni es tradueix malament. Mentre ell diu que trucarà a la seva dona, el periodista ho tradueix com a la seva família.			A								
	Ús de testimonis	"Ahora vamos a comisaria"		P			-						
	Coherència			P									
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert			P									
	Exposició fets amb insert			P									
	Només insert sense contextualitzar				A								

	Repetició				A								
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció	"Seguimos a este emigrante que acaba de saltar la valla"...		P			-						
	Anàlisi				A								
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A								
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s	"¿Conoce usted algún país de nuestro entorno en el que suceda eso?", les declaracions del president de Melilla		P					x				
	Polícia/Exèrcit			P							x		
	ONG's	Declaració sobre les denúncies per actes de violència de la policia espanyola vers persones immigrants.		P					x				
	Periodista/mitjà			P					x				
	Immigrants relacionats amb els fets			P							x		
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol			P						x			
ETIQUETATGE	Estereotips negatius				A								
	Associació d'etiquetes				A								
	Imatges positives				A								
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós			P									
	Imatges respectuoses			-	-								
	Problematització			-	-								
	Sensacionalisme			P									
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veus de col·lectius que treballen per la inclusió			P									

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)
TELE 5_9/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa Consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat		Persones emmanillades	P				1/2					1
	Conflicte polític	Intercanvi d'acusacions entre el PSOE i el PP. "Marruecos empieza a encontrar soluciones (...) pero despierta dudas". Pactes amb països d'origen per a l'expulsió.	Cònsol de Guinea Conakry intentant parlar amb compatriotes seus.	P			-	2/2					2
	Conflicte social		Persones emmanillades, Médicos sin Fronteras actuant al costat dels autocars..	P			-	1/2					3
	Conflicte cultural				A								
	Suspens	Encara hi ha notícia, encara no sabem què passarà amb aquesta gent que "parece que" estan sent dirigits a la frontera amb Argèlia.		P		+							2
	Emoció			P			-	1/2					3
OBJECTIVITAT	Citar fonts	Situació dels immigrants de Guinea Conakry, desvetllada pel mateix Cònsol- Font citada pel periodista.		P		+							
	Contrastar dades				A		-						1
	Fiabilitat de les traduccions			-	-								
	Ús de testimonis				A								
	Coherència			-	-								
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert	La informació que es dona sobre les negociacions amb Mali i Senegal.		P									1
	Exposició fets amb insert			P									3

	Només insert sense contextualitzar				A								
	Repetició				A								
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció				A								
	Anàlisi				A								
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es	Apareixen dades que ens situen davant d'un drama humà. Les diferents dades (PP-PSOE-Ruta dels immigrants-Forma de fer les expulsions) porten a la reflexió.		P		+							1
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s			P		+			X	X			3
	Polícia/Exèrcit			P						X			1
	ONG's			P		+				X			1
	Periodista/mitjà			P		+					X		2
	Immigrants relacionats amb els fets			P			-					X	3
	Grups culturals				A								-
	Ciudadans d'origen espanyol				A								-
ETIQUETATGE	Estereotips negatius												
	Associació d'etiquetes												
	Imatges positives		Médicos sin Fronteras Persones marroquines demanant explicacions sobre a on van aquests autocars. Aparició del Cònsol de Guinea Conakry preocupant-se pels seus.	P		+							
RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós												
	Imatges respectuoses		Persones marroquines demanant explicacions sobre a on van aquests autocars. Aparició del Cònsol de Guinea Conakry preocupant-se pels seus.	P		+				X			1

	Problematització												
	Sensacionalisme			P					X			X	2
INCLUSIÓ	Solucions consensuades				A								
	Alternatives				A								
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió				A								

ANÀLISI DE CONTINGUT (FREQUÈNCIAL I TRANSVERSAL SEGONS CATEGORIES CONSTRUÏDES)

TELE 5_11/10/2005

CATEGORIES D'ANÀLISI	COMPONENTS	EXEMPLES		PRESENCIA /ABSÈNCIA		DIRECCIÓ		ORDRE	REPRESENTACIÓ				FREQ.
		Discurs oral	Imatges	P	A	+	-		Activa conflicte	Activa Consens	Passiva	-	
NOTICIABILITAT	Actualitat	"Después de muchos días de caos en las fronteras (...) Moratinos se ha reunido con su homólogo (...)"		P		+		1/2					2
	Conflicte polític	Recriminació per part d'Acebes a l'acció del govern: "Ha sido un gravísimo error por parte del gobierno de España (...)"		P			-	1/2					3
	Conflicte social			P			-	2/2					1
	Conflicte cultural				A								
	Suspens				A								
	Emoció			P			-	2/2					3
OBJECTIVITAT	Citar fonts				A								
	Contrastar dades				A								
	Fiabilitat de les traduccions												
	Ús de testimonis				A								
	Coherència	Mentre la Conductora afirma: "Van hacia el Sur, hacia donde saben que serán devueltos a sus países de origen", el periodista que conduceix el reportatge que segueix a aquesta afirmació dóna a entendre que tornen pel seu propi peu.				A							1
TIPUS DE DISCURS	Exposició fets sense insert				A								
	Exposició fets amb insert			P									3

	Només insert sense contextualitzar			P									1
	Repetició				A								
	Afirmacions de sentit comú/obvietats				A								
	Construcció /ficció	"El flujo de la migración a cambiado totalmente. Ahora los inmigrantes van hacia el Sur en busca de sus países de origen", "(...) pero ni siquiera ellos dudan que la desesperación y la pobreza del Sur volverán a encontrar otros caminos hacia el Norte", etc.		P			-						2
	Anàlisi				A								
REFLEXIVITAT	La presentació dels fets porta a la reflexió dels/es espectadors/es				A								
	La presentació dels fets porta a actuar				A								
MIRADA/VEU PROTAGONISTA	Polític/s		Diplomàcia (+) Acebes (-)	P		+	-		x	x			3
	Polícia/Exèrcit		Guàrdia civil agredint a un immigrant	P			-					x	2
	ONG's				A				-	-	-	-	
	Periodista/mitjà			P		+							2
	Immigrants relacionats amb els fets		Imatge continuada dels immigrants que, suposadament, tornen al sud	P			-				x		2
	Grups culturals				A								
	Ciutadans d'origen espanyol				A								
ETIQUETATGE	Estereotips negatius		Guàrdia civil agredint a un immigrant	p			-						
	Associació d'etiquetes				A								
	Imatges positives				A								

RESPECTE (per part de l'emissor)	Tracte respectuós		El periodista parla amb els immigrants. La imatge està agafada de tal forma que normalitza la situació	P		+									1
	Imatges respectuoses				A										
	Problematització				A										
	Sensacionalisme				P		-								2
INCLUSIÓ	Solucions consensuades		Diplomàcia entre el Marroc i Espanya	P		+									1
	Alternatives				A										
	Veu de col·lectius que treballen per la inclusió				A										

Mesa per a la
Diversitat
en l'Audiovisual

Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

Anàlisi del tractament informatiu dels fets de Ceuta i Melilla.

Anàlisi de contingut realitzada conjuntament amb
associacions representatives dels grups culturals afectats.

Document 4 Resultats

CREA - Centre Especial de Recerca
en Teories i Pràctiques
Superadores de Desigualtats

Universitat de Barcelona

DATA DE LLIURAMENT:

16/01/2006

EQUIP INVESTIGADOR DEL PROJECTE:

Omar Aguerd

Lena de Botton

Laura López

Jordi Malé

Lidia Puigvert

Cristina Pulido

Miguel Ángel Pulido

Oriol Ríos

Ababakar Thiakh

Iolanda Tortajada

ÍNDIX DEL DOCUMENT

1... Descripció del projecte	
1.1 Objectius del projecte	3
1.2 Mostra	4
2... Punt de partida de l'anàlisi	
2.1 Perspectiva comunicativa crítica	4
2.2 Dimensió transformadora	5
2.3 Categories d'anàlisi	6
2.4 Desenvolupament del treball de camp	8
3... Resultats per cadenes	
3.1 Antena 3	11
3.2 Tele 5	15
3.3 TV3	18
3.4 La2	20
3.5 TVE	22
4... Conclusions	
4.1 Comparació entre cadenes	26
4.2 Suggestiments	30

Objectius del projecte

El projecte s'emmarca en la proposta de fer un estudi comparatiu del tractament informatiu i dels continguts audiovisuals de les notícies de televisió sobre els fets referits a l'entrada d'immigrants d'Àfrica a Europa per les tanques frontereres de les Ciutats Autònomes espanyoles de Ceuta i Melilla, des de finals de setembre fins a mitjans d'octubre de 2005.

Aquesta recerca pretenia analitzar la cobertura dels fets i el tractament audiovisual de les unitats informatives dels diferents teleinformatius i comprovar si la focalització que se'n fa mostra els immigrants des d'una perspectiva negativa o positiva.

Específicament, amb el projecte "Anàlisi de la percepció del tractament informatiu dels fets de Ceuta i Melilla a partir de l'anàlisi conjunta amb associacions de grups culturals" ens hem proposat realitzar aquesta anàlisi conjuntament amb persones i entitats de diferents grups culturals. Es tracta d'enriquir i validar l'anàlisi dels continguts, amb la lectura i les veus dels propis col·lectius protagonistes de la notícia.

Així doncs, els objectius que ens hem proposat són:

- Recollir la valoració dels continguts audiovisuals de persones de diferents grups culturals.
- Identificar característiques exclusores i transformadores en el tractament informatiu dels fets esmentats.
- Explicitar l'impacte de les notícies a les associacions de col·lectius immigrants o grups culturals.

mostra

Per comprovar la continuïtat informativa durant una setmana, i triant els dies amb major contingut informatiu, es va seleccionar des del dimecres 5 d'octubre fins al dimecres 12 d'octubre, ambdós inclosos.

Concretament, l'anàlisi s'ha efectuat sobre la següent mostra de materials formada per un conjunt de 35 unitats informatives:

Dies	Cadenes que van emetre notícies relacionades amb Ceuta i Melilla
05/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 i Tve1
06/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
07/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 i Tve1
08/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
09/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
10/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3 i Tve1
11/10/2005	Antena 3, Tele 5, TV3, La2 (l'informatiu i notícies) i Tve1
12/10/2005	Antena 3, TV3, La2 i Tve1

2. PUNT DE PARTIDA DE L'ANÀLISI

perspectiva comunicativa crítica

D'acord amb els objectius del projecte, hem adoptat una metodologia qualitativa basada en una perspectiva comunicativa crítica.

La orientació comunicativa crítica es basa en la reflexió i en la intersubjectivitat. Parteix de les bases teòriques i principis metodològics validats per la comunitat científica internacional i en projectes del Programa Marc Europeu

de Recerca i, a diferència d'altres plantejaments, proposa la superació del desnivell metodològicament rellevant entre els subjectes investigats i investigadors, generant coneixement a través de la creació d'un diàleg intersubjectiu.

El desenvolupament de la perspectiva comunicativa crítica ha mostrat, en anteriors projectes desenvolupats, ser especialment adequada per a la recerca amb minories i amb grups en risc d'exclusió social. El fet d'incorporar les veus de les persones i grups culturals més desfavorits assegura la rigurositat de la recollida i anàlisi de la informació. Així, s'assoleixen els objectius plantejats, i s'aporten elements que contribueixen a superar la problemàtica estudiada per tal de garantir la utilitat social dels resultats obtinguts.

dimensió transformadora

Definim la dimensió exclusora com aquella/es barrera/es que experimenten unes persones o un col·lectiu per incorporar-se a una pràctica o benefici social. Si no existís aquesta barrera, la pràctica o benefici social esmentats estarien disponibles per a la persona o el col·lectiu exclosos.

Es pot considerar que la dimensió transformadora es defineix en funció de l'exclusora. Per això diem que un component és transformador si supera o contribueix a superar aquella barrera que impedeix o dificulta la incorporació d'una persona o un col·lectiu a una pràctica o benefici social.

En el cas d'aquest projecte, un dels components definits (veure següent apartat) és la *mirada/veu protagonista*. Aquesta component fa referència a qui és el protagonista de la notícia, és a dir, des de quina veu es parla i quin to es fa servir. Pot ser exclusora si només es recull el discurs/punt de vista hegemònic, o transformadora si estan representades totes les veus dels protagonistes de la notícia. També pot ser exclusor si quan es recull la veu de la persona immigrant només es fa en un sentit i de forma instrumental o transformador si la

persona es pot expressar de manera més oberta i introduir el seu punt de vista.

La dimensió exclusora/transformadora ha quedat recollida en les files del quadre d'anàlisi.

Categories d'anàlisi

Per a la realització de l'anàlisi de contingut, s'han conceptualitzat 8 categories en funció dels objectius de la recerca. Són els següents:

- (1) Criteris de noticiabilitat: un dels elements d'anàlisi s'ha centrat en quins són els criteris de noticiabilitat que s'han prioritzat en la construcció de la notícia. Alguns dels criteris que hem pres com a referència han estat: actualitat, proximitat, conseqüència (repercussió futura dels fets), rellevància personal (newsmakers), suspens, raresa, conflicte i emoció (dramas humans). No hem tractat pas de fer un llistat o una descripció de criteris de noticiabilitat sinó determinar aquells en què s'han basat les notícies que analitzem.
- (2) Objectivitat: què es recull? s'agafa una suposada posició neutral fent que els fets parlin per si sols? (per exemple, recollint part de la declaració d'un polític sense més) s'apela a la veritat o al rigor? es manifesta d'alguna manera que s'està realitzant una tasca objectiva? Hi ha contrastació de la informació? Com s'usen les dades i els testimonis?
- (3) Tipus de discurs: en relació amb la categoria anterior, hem tingut en compte si a la notícia o en el context del telenotícies s'han fet interpretacions espontànies o interpretacions reflexives per part de qui ha presentat la notícia o ha elaborat el reportatge. Per interpretacions espontànies s'entén, per exemple, l'ús descontextualitzat de testimonis, si els informants no aporten res a la notícia, si l'explicació està descontextualitzada... Per interpretacions reflexives s'entén, per exemple, si hi ha teorització o elements d'anàlisi a la notícia (es tracten les causes), si es dona informació contrastada, si es pretén que de la reflexió esdevingui acció en algun sentit.

A mi m'agradaria destacar que la informació, en aquest cas, sí que ha estat una informació, si més no des de la meua lectura, neutral. És neutral però al mateix temps, que pretén fomentar una reacció.

----RCVQ2

(4) Reflexivitat: en relació amb l'anterior categoria, s'ha recollit si s'han aportat al llarg de les notícies elements d'anàlisi de la situació per oferir una lectura dels fets que contribuís a la reflexió dels/es receptors/es o si, en canvi, no s'ha cuidat el llenguatge o s'ha fet servir interessadament.

Les preguntes que feia Tele 5 eren: "A qui trucaràs ara?" i "Estàs content?". No és una pregunta. Jo crec que aquí la pregunta era "Per què?". I l'altre hauria pogut explicar perquè ha sortit del seu país.

---RCVQ1

(5) Mirada/veu protagonista: ens hem fixat en qui és el protagonista de la notícia, des de quin punt de vista es parla, qui opina: polítics, presentadors/es, experts/es, immigrants i també en com es diu el que es diu (to emprat) i què és el que no es diu que també hagués pogut formar part de la notícia.

Como vemos la información desde un solo ojo...

---RCVQ3

(6) Etiquetatge: en concret, hem volgut recollir com es qualifica als immigrants i a les seves accions, i, a grans trets, com es qualifica a la resta de protagonistes de la notícia i a les seves accions.

(7) Respecte: en relació amb l'anterior component, hem recollit si els fets s'han tractat problematitzant-los o des d'una vessant sensacionalista o bé s'ha tingut cura quant al llenguatge i les imatges emprades.

(8) Inclusió: es tracta la notícia des del punt de vista de la cohesió social? s'ofereixen solucions a la situació? alternatives d'algun tipus? la notícia porta a l'acció?

Les categories van ser definides en primera instància per l'equip investigador però han estat discutides amb les persones que han participat a la recerca. Han quedat recollides a les columnes del quadre d'anàlisi i s'han creuat amb les dimensions exclusora/transformadora anteriorment definides.

desenvolupament del treball de camp

El dos grans objectius del treball de camp han estat:

- (1) incloure les veus d'associacions d'immigrants i grups culturals a la recerca i,
- (2) realitzar conjuntament l'anàlisi de contingut (AC) del tractament informatiu del fets de Ceuta i Melilla per aconseguir una lectura dels fets el més intersubjectiva i intercultural possible

Per a la realització de l'anàlisi i per guiar-lo adequadament, hem fet servir dos tipus de tècniques qualitatives que s'han complementat: els relats comunicatius de vida quotidiana (RCVQ) i els grups de discussió comunicatius (GDC).

El RCVQ és una narració biogràfica d'un subjecte investigat; en canvi, el relat comunicatiu és un diàleg entre dues persones, una que investiga i una altra que relata, amb la pretensió de reflexionar i interpretar conjuntament la vida quotidiana de qui relata. L'objectiu del relat no és tant fer una biografia, com una narració reflexionada de la vida quotidiana i una interpretació d'una història que serveix tant per detectar aspectes del present i passat com a expectatives de futur. Interessa estudiar els pensaments, les reflexions, les formes d'actuar, de viure i resoldre situacions concretes de i en la vida quotidiana de les persones amb qui es dialoga. Es tracta d'un procés cooperatiu d'entesa, on ambdues persones participen des dels seus propis pressuposts en la comprensió del món de la vida. Per a això, és important que el context on es realitza el relat sigui familiar a la persona participant, així com crear un clima de confiança per entaular una conversa i aprofundir en els temes que volem analitzar.

El GDC és una estratègia que cada dia té més importància en la investigació social. Sorgeix per confrontar la subjectivitat individual amb la grupal, i pretén posar en contacte diferents perspectives, experiències, punts de vista, etc. Suposa un diàleg igualitari entre diverses persones pertanyents al grup o comunitat objecte d'investigació i una altra persona que forma part de l'equip investigador. A través d'aquest

diàleg, es construeix una interpretació col·lectiva del tema d'estudi. En aquest cas, es realitza en un context conegut per les persones participants i, a més, el grup elegit és natural, és a dir, és composta de persones que ja es coneixen i que solen coincidir i ajuntar-se per realitzar diverses activitats. Quan el grup de discussió compleix aquestes condicions, li diem comunicatiu. La persona investigadora és una de participant més del grup, alhora que assumeix la coordinació del mateix, assegurant que el diàleg es centra en el tema d'investigació i que tothom participa.

El RCVQ s'ha centrat més específicament amb l'AC per dia i cadena, i el GDC en l'AC comparativa entre cadenes i en els efectes que el tractament informatiu va tenir per a les persones que participen a les associacions.

Per a posar en marxa el treball de camp, es va contactar amb diferents associacions en funció de dos criteris:

- Que part dels seus membres fossin persones d'origen africà, independentment de si eren associacions d'immigrants, associacions culturals, educatives o d'altre tipus.
- Diversitat geogràfica: les entitats que van ser escollides per al projecte són de les províncies de Barcelona i de Lleida.

El conjunt d'entitats participants han estat:

1. Lleida solidària – Fundació MPDL (Lleida)
2. Associació Catalana de Residents Senegalesos (Barcelona)
3. Associació Sahbi (Barcelona)
4. Grup Multicultural de l'associació Àgora (Barcelona)
5. Associació de Mali de Lleida (Lleida)
6. Associació de Guinea – Bissau de Lleida (Lleida)
7. Associació del Marroc de Lleida (Lleida)

8. Iniciativa per a la integració social i el desenvolupament social (Lleida)

El procediment que s'ha seguit tant als RCVQ com als GDC ha estat, en primer lloc, presentar CREA i la MDA del CAC, contextualitzar el projecte de recerca i explicar amb claredat els seus objectius, a banda de que això ja s'hagués fet telefònicament.

En segon lloc s'han comentat i debatut les categories d'anàlisi i les components d'anàlisi (la pertinència de les quals s'ha vist confirmada pels resultats del treball de camp, com es mostra a les cites recollides al punt anterior). La primera definició de les categories i les components va ser realitzada pel grup investigador però s'ha mantingut una continua revisió i redefinició al llarg de la recerca.

En tercer lloc, visionar les notícies i realitzar l'AC conjuntament. Es decidia amb cada persona/grup com fer el procediment en concret.

Fer aquestes tres qüestions ens ha ocupat una mitjana de 120 minuts amb cada persona/grup, i més en alguns casos.

S'han transcrit totes les tècniques, com s'ha pogut veure al document 3 i aquesta transcripció ens ha permès ser més fidels als debats i diàlegs que van sorgir mentre es realitzava l'AC. De la riquesa de les múltiples lectures corals, s'han obtingut els resultats que es presenten seguidament.

3. RESULTATS PER CADENES

A3

El criteri de noticiabilitat que s'ha constatat, principalment és el del conflicte; en expressions com ara "restos de la batalla" en referència a com es veu la tanca passada la nit o quan es mostren imatges amb sang. Aquests dos exemples han estat especialment subratllats als RCVQ i grups de discussió realitzats. En aquest sentit, les notícies recollides han emfasitzat tant el conflicte polític com el conflicte social. Pel que fa al primer, quant a conflicte entre partits polítics, i, pel que fa al segon, incidint reiteradament en el drama humà que pateixen les persones immigrants i en la identificació dels fets amb un problema social més ampli, el problema de la immigració. Si els primers dies, els retrets entre partits semblen ser el fet més important de la crisi, després aquesta es centra en la situació dels immigrants que es troben a la frontera i en les accions de solidaritat engegades per la ciutadania espanyola en diferents poblacions. El dia 11 d'octubre, es presenta la situació més calmada però insistint en la persistència del problema.

El tractament informatiu inclou, a més, el suspens que es genera davant la situació: per una banda, els pronòstics possibles davant la incertesa com ara quan s'afirma, per exemple, que *en Melilla todos saben que los inmigrantes van a intentar saltar antes de que llegue el invierno*.

Un altre criteri de noticiabilitat que es constata és l'emoció. La notícia es genera a través d'emocions com ara el dolor o la compassió per la situació *deplorable* de les persones immigrants. No és només que es tracta d'un drama sinó que es cerca intencionalment l'efecte dramàtic en expressions del tipus: *fueron abandonados a su suerte; son hacinados, esposados, sin bebidas ni alimentos; otros, con lágrimas en los ojos, piden ayuda desesperadamente*. També s'ha recollit que, algunes vegades, la notícia insisteix en el desconeixement de la situació real de centenars de persones i això forma part de les característiques de la mateixa que contribueixen a construir l'empatia emocional: *nadie sabe con precisión el destino final de los casi 1000 inmigrantes subsaharianos*.

Quant a l'objectivitat, una de les persones que ha participat als relats comenta que a la notícia que ha sentit li manca argumentació. Es recull també, en aquest mateix sentit, que no hi ha una exposició de fets, sinó que s'emeten inserts on apareixen declaracions de polítics o es veu l'actuació de coordinació policial però no sempre de forma prou contextualitzada per tenir elements sobre el que està passant realment. Per una altra part, en l'enfocament del mitjà, no hi ha una implicació amb els fets ni una preocupació per cercar la veu de les persones immigrants. Es constata que no es fan comparacions o es tracta d'arribar a unes conclusions objectives.

Sí, i jo també havia notat que, després del protagonisme dels polítics, sembla que a la segona part els protagonistes siguin els policies... I les veus que es senten són de policies, no són d'immigrants, no? No parlen...
---RCVQ1

També s'ha inferit que, en general es presenten els fets amb ús de testimonis però fent poques referències a les fonts de les dades que s'aporten. En tot cas, es cita a organitzacions rellevants com SOS Racisme per a exposar determinades xifres o informacions. Malgrat això, les fonts poden ser ambigües *algunas ONGs anuncian que centenares de inmigrantes están siendo deportados*, o bé, no s'entenen massa: *las ONGs creen que Rabat juega al despiste*. Aquesta ambigüetat, contribueix a la impressió de desconcert i descontrol que el propi discurs de la notícia emfasitza. Quant als testimonis a qui es dona veu, en diverses ocasions es tracta de portaveus, professionals o voluntaris d'ONGs, i en d'altres ocasions, de les pròpies persones que pretenien saltar la tanca. Els testimonis de les organitzacions fan anàlisi de la situació. Els testimonis de les persones immigrades expliquen les seves vivències o necessitats personals o demanen ajuda. No hi ha altres testimonis o anàlisi per part de persones de diferents grups culturals.

En un dels grups de discussió realitzats, es va valorar aquesta diferent activitat/passivitat per part dels testimonis com especialment negativa. Si el testimoni que es tria és una persona que acaba de saltar la tanca, és fàcil que estigui despistada i cansada i la imatge que ens arriba és la d'una persona desvalguda. Es deia també que aquesta persona ja té prou feina a situar-se com perquè algú li vagi fent preguntes. Per tant, sempre es generarà una associació d'etiquetes immigrant-no sap, immigrant-necessita ajut.

A banda dels aspectes comentats, i pel que fa a l'objectivitat, podem dir que, en conjunt, es presenten els fets sense donar elements per a l'anàlisi de causes o

conseqüències ni convidar a la reflexió de manera intencionada. Molt puntualment, alguna imatge o algunes de les paraules emprades ajuden a plantejar-se la responsabilitat global de la societat. Per exemple, en un moment donat, hi ha un zoom a un cartell que està sostenint algú enmig d'una concentració: *Europa, ¿y tu responsabilidad?* però al llarg de les informacions emeses per Antena3 no hi ha cap qüestionament a l'ús de les tanques, ni cap anàlisi sobre els països d'origen de les persones que s'hi troben. Les persones de les associacions amb qui hem realitzat l'anàlisi comenten que, com que no s'expliquen les causes dels fets que es presenten a les notícies, això té conseqüències concretes, com ara que la gent et miri d'una determinada manera (amb por, amb paternalisme, amb curiositat).

Pel que fa al protagonisme, es desplaça dels polítics, que malgrat tot segueixen tenint un paper rellevant, cap a les persones immigrants que han saltat la tanca i es troben a les comissaries, o bé que estan als centres d'acollida, o bé són transportades en autocars o es troben perdudes. També les ONGs tenen un paper rellevant a les diferents notícies: apareixen com a fonts d'informació i també com a agents que actuen sobre el territori reclamant el respecte als drets humans.

La representació dels diferents col·lectius és activa en el cas dels polítics, les ONGs i els periodistes.

Els polítics discuteixen, prenen decisions, deliberen, es retreuen les actuacions, proposen solucions. La cadena destaca les discrepàncies entre els partits, i l'opinió del partit de l'oposició, sense fer específicament comentaris al respecte però, malgrat tot, posicionant-se, ja que l'orientació és positiva en el cas dels representants del Partit Popular: *ha querido conocer la zona del conflicto en persona; ha lanzado un mensaje afectuoso a los ciudadanos*, i neutra o negativa en el cas dels representants del PSOE. El que s'acaba destacant, sobretot, a nivell de discurs, és la readmissió d'immigrants per part del Marroc.

Les ONGs estudien, denuncien la situació, i també intervenen activament. En una ocasió, es fa un petit reportatge sobre les activitats d'ajuda d'una ONG des de la clandestinitat.

Els i les periodistes també tenen un paper actiu: es troben en el lloc dels fets, informen o pregunten a les persones afectades.

També la policia és protagonista de la notícia i l'orientació del tractament és positiva. En un dels relats realitzats, es va destacar especialment, que, a més de mostrar els policies coordinant o acollint, es volia emfasitzar la duresa de la seva feina amb imatges com ara mostrar un cotxe de policia que va patir un accident quan anava cap a la tanca.

En canvi, en el cas de les persones immigrants, la representació és reiteradament passiva. Les imatges mostren homes joves, el paper dels quals sempre és com a víctimes, indefensos, depenents, espantats, cansats. En els casos en què apareixen les seves veus és demanant ajuda o explicant la seva greu situació amb peticions del tipus "ajudeu-nos, si us plau, si us plau"; "no podem tornar enrera, fa un any que vivim amagats als boscos". Les seves cares i gestos són de por, de patiment, de cansament, resignació o impotència. En aquest mateix sentit, les imatges els mostren recollint ajuda i menjar, amagant-se, o esperant en un centre d'acollida, i sense ocupació: asseguts esperant, caminant sense rumb, mirant el seu voltant.

No es recull cap persona immigrant fent un anàlisi més enllà de la seva situació present, ni donant el seu punt de vista. Tampoc apareixen persones d'altres grups culturals que no es trobin al lloc dels fets, excepte puntualment, en les manifestacions convocades en algunes ciutats, on sí podem veure ciutadania espanyola i d'altres països, demanant conjuntament solucions i respecte als drets humans.

Finalment, malgrat que no es cau en un tracte que falti al respecte a les persones immigrants, l'ús d'algunes expressions i imatges sí reforça etiquetatges i estereotips d'aquests col·lectius. Així, es repeteixen les expressions com ara *inmigrantes ilegales* i *avalancha*, entre d'altres.

En els diferents relats i grups de discussió, la paraula *avalancha* es veu especialment exclusora (inclús ofensiva) perquè implica connotacions de quelcom no humà, d'una cosa desastrosa. Això s'ha remarcat molt, com també que les imatges comentades anteriorment

Estos términos no me gustan porque, ante todo, son seres humanos... No pueda ser que se hable de una "avalancha" como si nos refiriéramos a una avalancha de animales o avalancha de nieve... Ante todo son personas....
--- RCVQ3

també són exclusores ja que la imatge que més ens queda gravada és la dels immigrants tirats pel terra. Per altra part, en algun dels relats, s'ha comentat que implícitament hi ha un rebuig i generació d'estereotips respecte al Marroc perquè s'identifica que el responsable o únic culpable de la situació actual és el Marroc i el discurs sobre el Govern marroquí i la policia marroquina és només negatiu. Inclús s'ha comentat el to amb que, de vegades, els propis presentadors pronuncien Marroc.

També la utilització d'imatges com ara una camisa penjant de la tanca mostra l'enfocament sensacionalista i l'ús d'imatges que no sempre són respectuoses amb la situació. Aquesta imatge en concret, s'ha subratllat en la majoria de diàlegs mantinguts.

En general, les notícies fan una problematització de la immigració, sovint amb la veu de les declaracions dels polítics: *se debe tratar el problema de la inmigración ilegal*. En definitiva, a través del drama humà de les persones que pateixen, però també dels conflictes polítics que la situació genera i de la inseguretat que es genera, la immigració com a temàtica queda completament problematitzada.

T5

S'infereix de l'anàlisi que el criteri de noticiabilitat que ha predominat a la cadena ha estat el conflicte. Per una banda, i amb major freqüència, el conflicte polític, tematitzat en les actuacions del govern espanyol per a cercar solucions a la situació i les condemnes reiterades del principal partit de l'Oposició al govern; les relacions diplomàtiques entre espanya i el Marroc; i la reivindicació d'espanyolitat que es va donar a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla. I, a més, el conflicte social, exemplificat en la situació irregular dels immigrants i el desemparament amb què s'estaven trobant al Marroc, així com la resposta que va donar la ciutadania espanyola davant d'aquesta notícia. Altres criteris de noticiabilitat presents han estat l'emoció i el suspens, especialment en els reportatges dels corresponsals a la zona. En aquest sentit, s'ha considerat que més que una notícia s'ha fet un muntatge perquè, per crear empatia emocional, s'han ficcionat els fets i s'ha pretés donar molta intensitat a les històries personals des de la dramatització.

Aquella camisa penjant, què?...
i... aquesta persona que portava
aquesta camisa, on està? Jo
que sé.. és que. Imatges que, no
sé, que toquen, no sé com
explicar-lo... Te deixen així, que
pots pensar qualsevol cosa,
però segur que pensaràs que
aquesta persona ja no, ja no viu.

--- RCVQ1

Quant a l'objectivitat, es constata que excepte en casos puntuals (en una ocasió es cita al cònsol de Guinea Conakri), no es fa referència a les fonts de la informació i les dades que es donen no són fiables ja que no coincideix el que es diu amb les imatges que es mostren. A més a més, es fan afirmacions que no estan fonamentades. Hi ha errades de traducció i es posa en boca de testimonis coses que no estan dient. Per exemple, un noi està dient que ha trobat persones dolentes durant el seu viatge i que no ha vist res amb els seus propis ulls i qui tradueix diu que la policia l'ha maltractat. En una altra ocasió, l'11 d'octubre, la conductora de l'informatiu i el corresponsal al Marroc afirmen coses diferents, l'una que els immigrants que no havien pogut saltar la tanca s'havien posat en camí cap al Sud on seran devueltos a sus países de origen, l'altre que tornen caminant pel seu compte. També s'infereix que les dades ofertes per A3 i T5 no coincideixen. Tot plegat fa que hi hagi una sensació d'incoherència més pronunciada que en altres cadenes.

Tot i així, en algunes de les notícies emeses, per exemple, les del dia 9 d'octubre, s'ha emprat el testimoni d'una persona que va immigrar en el seu moment i que actualment treballa de venedor ambulat. Les persones que van participar en un dels grups de discussió, remarcaven que aquest testimoni aporta una idea que no ha sortit en d'altres cadenes i és que la realitat que es troben les persones que immigren quan arriben a Espanya és complicada i fa que la gent es plantegi que potser seria millor no haver vingut. I això aporta un nou element que no ha estat present a la resta de notícies.

Pel que fa al tipus de discurs, s'infereix, en general, que la notícia es construeix sobre interpretacions espontànies del tipus "veiem aquesta persona aquí, desorientada" i que, de vegades, s'utilitza un llenguatge exagerat, espectacularitzant. Endemés, es ficciona sovint aquesta mena d'espontaneïtat, en una mena de barreja de gèneres, mirant de crear un cert realisme en una vida quotidiana inexistent.

El discurs que es genera, segons comenten les persones que han participat als RCVQ i als grups de discussió, acaba promovent el rebuig de les persones que estan arribant. Per això, es planteja, més que en cap altra

Luego aquí hablan de 500 personas mientras en antena3 hablan de mil en el desierto... Hay una diferencia de datos muy importante.. Hablan otra vez de la avalancha.. y luego el comentario de este joven que tiene que volver a Marruecos, que es de Mali... pero resulta que el chico de lo que habla es que él es de Burkina Faso, ... La traducción no tiene nada que ver con lo que está diciendo el chico.
--- RCVQ3

cadena, la necessitat de presentar les notícies d'una altra manera més reflexiva i de respecte envers les persones per tal de sensibilitzar a la població davant els fets que succeixen. Es constata doncs que, excepte en ocasions molt puntuals, el tractament dels fets no fomenta la reflexió, més aviat posa barreres.

Els protagonistes són els polítics i els partits. Es mostra la confrontació entre els partits polítics i el discurs dels polítics, sense interpretació o contextualització com ara quan es recullen declaracions de polítics i no hi ha cap comentari acompanyant-les. També tenen protagonisme les solucions polítiques que s'estan donant, és el cas dels ajuts que es concediran per encarar la situació. Es subratlla l'actuació del govern amb expressions com ara *el gobierno reacciona*. Les persones immigrants tenen presència en un segon terme però com a objectes de la notícia i no com a subjectes actius. Així doncs, els polítics solen aparèixer de forma activa (normalment amb més freqüència per a les accions de conflicte (acusacions mútues), però també s'inclouen algunes imatges on es mostra que cerquen el consens) i si bé, aparentment, els immigrants relacionats amb els fets apareixen amb una freqüència molt semblant a la dels actors polítics, són representats de forma passiva, amb imatges d'indefensió (fent cua per dutxar-se), quelcom que, reforçat per la manca de presència d'actors de grups culturals, fa que la direcció del discurs i de les imatges acabi movent-se de la passivitat a la negativitat.

A diferència d'altres cadenes, i amb una gran intensitat, els propis periodistes es fan protagonistes de la notícia perquè participen de les històries/drames personals que se'ns expliquen i que estan narrades i, en part, protagonitzades, per ells mateixos.

També surten ONGs però cap de marroquina, com sí passa, per exemple a TVE, i això es comenta en un dels relats. Les imatges de les ONGs actuen com a contrapunt i són representades com la veu ciutadana que reclama la defensa dels drets humans.

Ja hem comentat que les imatges que es mostren dels immigrants són generalment d'indefensió. En aquest mateix sentit, es mostra la protecció que ofereix la gent a les persones immigrants, cercant l'emotivitat.

H: El gobierno "reacciona".
A: Sí, se devolvieron los inmigrantes, como "menos mal"... no sé... si hubieran otros términos un poco diferentes... pues bien... El gobierno ha reaccionado con estos inmigrantes... Unos términos..., si pusieran otros términos...
----GDC II

Es que hay ONGs, marroquíes también, pero no aparecen, nunca salen en los medios de comunicación... Existen, y hacen muchas cosas.
--- RCVQ3

S'etiqueta a la policia marroquina ja que es relaciona el Ramadan amb la suposada manca de vigilància per part seva. La imatge que s'oferix de la policia espanyola és negativa. És la cadena on es van mostrar amb més freqüència i intensitat les imatges del policia espanyol que agredia un immigrant i on es va denunciar més explícitament el silenci dels polítics espanyols respecte al tema.

Quant al respecte, és com si els periodistes tractessin de "caçar" una història. De fet, en alguna de les notícies hi ha construccions d'històries on les persones immigrants són instrumentalitzades perquè s'utilitza la seva imatge per narrar una sèrie de circumstàncies que semblen guionades expressament. No es considera que s'estigui fent un tracte humà cap a la situació i es creu que s'ha buscat el sensacionalisme en moltes ocasions. A més, s'infereix que l'enfocament ha estat negatiu en tots els sentits. En ocasions puntuals s'han mostrat imatges positives, com és el cas de la imatge de persones marroquines interessant-se pel destí de les persones que eren desplaçades amb autobusos i a les que tenien emmanillades.

Es constata que el llenguatge emprat acompanya les imatges per generar sensacionalisme. Com en el cas d'A3, també s'utilitza el concepte *avalancha* però, a més, es comenta que hi ha un to exagerat i alarmista en la forma de presentar els fets.

TV3

Encara i que amb una freqüència diferent a la mostra analitzada, el criteri de noticiabilitat més present és el del conflicte social, i amb menys intensitat, els conflictes polític i cultural, per aquest ordre. S'infereix però que el conflicte s'analitza i només és un criteri per generar sensacionalisme o instrumentalitzar interessos polítics en un sentit o en un altre.

Quant a l'objectivitat, les notícies inclouen, en bona part dels casos, un treball sobre els motius de la situació i hi ha un posicionament en afirmacions com ara "les tanques separen riquesa i pobresa". Es recullen al llarg dels dies diferents veus, a més de les dels polítics, les veus de les ONGs, les veus dels immigrants (no només al bosc o a la

Creo que el lenguaje es muy exagerado, como "reacciona" "ocupa", ¿sabes? Que lo exagera mucho de hace espectacular, ... Y es una noticia súper importante son cosas que son candentes... .
---GDC I

Crec que ha estat el primer telenotícies que hem vist que la gent que parla no són polítics ni presentadors, al menys hi ha algun immigrant que ha parlat el motiu pel qual deixen el seu país, i també han donat, bé, han parlat... a mi m'ha agradat... en treien els problemes perquè la gent surt del seu país: les guerres, la fam, les plagues... No han donat importància a l'enfrontament entre PP i PSOE, sinó que han intentat centrar-se en el problema de la immigració i l'immigrant, perquè surt del seu país... I això és important, no? .
---- RCVQ1

comissaria, sinó també al desert), gent de Melilla que no és espanyola i veus marroquines. A diferència d'altres cadenes, se'ls sent parlar i els seus testimonis són aportacions a la notícia i no una instrumentalització. En algun cas, es subtitula. També hi ha explicacions sobre la realitat dels diferents països dels quals la gent marxa, introduint raons socials i polítiques de les migracions, a més de les personals. Es situa el fenomen de la immigració com un fenomen mundial i es parla del risc que les persones assumeixen en immigrar.

A més a més es contrasten les dades oferides amb la presència dels testimonis, les traduccions són fiables (es subtitula, a diferència d'altres cadenes, el que permet sentir qui parla). Això fa que la impressió general de les notícies sigui la coherència.

També es mostren accions reivindicatives de les ONGs, manifestacions i concentracions que han tingut lloc i que mostren gent que vol que hi hagi un canvi en matèria d'immigració. En general, hi ha un protagonisme important de la societat civil, també en el vocabulari emprat.

S'introdueix el debat sobre algunes de les solucions polítiques que s'estan donant, per exemple, els centres d'internament.

Així doncs, una de les altres impressions generals sobre el tractament informatiu realitzat per aquesta cadena és que ha fomentat la reflexivitat, especialment el dia 5 d'octubre. Una de les qüestions que s'ha subratllat especialment des dels RCVO en aquest sentit és que no van parlar d'allau sinó de drama humà. I aquest tractament que es va fer el primer dia, per les persones de les diferents associacions que han participat a l'anàlisi de contingut marca una diferència molt important pel que fa al tractament que s'ha fet des de la resta de cadenes.

Tot i així, es constata també que algunes de les imatges emprades com, per exemple, el munt d'escaleres de fusta emmagatzemades al costat de la tanca, etiqueten el fenomen migratori perquè reforcen l'aspecte de misèria i de precarietat. També, i com a la resta de cadenes televisives, s'han emprat imatges que mostren les persones immigrants en situació d'indefensió, com és

I aquí, bueno a tv3 hi ha una diferencia important, de "avalancha" a "drama", mostrant una cosa que és real, que la gent ha de reaccionar, lo que una altre cosa... crec que és una cosa molt bona que ho mostren com un drama humà.
--- RCVO2

el cas de la cua de persones a la comissaria o els immigrants plorant, amb ús de plans contrapicats i detall, fomentant d'aquesta manera una imatge d'inferioritat. Es constata però que aquests tipus d'imatges són menys freqüents que en altres cadenes i que queden compensades per la presència d'imatges més diverses i pel fet que aquestes imatges poden implicar al mateix temps indefensió denúncia, pel que el to general de la notícia on s'emmarquen és molt important.

Es comenta que el tractament general és respectuós i que ha estat molt centrat en el fet de la immigració i no en la confrontació entre partits o entre països. Un cop més, especialment el dia 5 d'octubre.

La informació que s'ha donat pot ajudar a provocar una reacció favorable, a actuar per canviar la situació i es constata que el tractament informatiu ha donat molts elements reflexius que contribueixen a comprendre millor el fenomen de la immigració i, per tant, fomenten l'inclusió social de les persones que immigren, especialment quan s'ha donat veu als col·lectius que treballen per aquesta inclusió.

La2

Com a criteri de noticiabilitat, destaca l'emoció: *para muchos subsaharianos, el tiempo que tuvieron que esperar para dar el salto se ha quedado detrás de esta valla.* Un recurs que s'utilitza sovint per emfasitzar l'emotivitat és que el/la periodista entra en el pensament de la persona immigrant i parla dels seus sentiments.

Això fa que una impressió general del tractament informatiu que ha fet aquesta cadena sigui que no es va al fons de la qüestió.

Altres dies, com l'11 d'octubre, té una major presència el conflicte polític, però no hi ha tanta intensitat.

Com a A3 i T5, els temes són tractats de forma puntual, sense seguiment, es fa una afirmació, explicant un fet o una dada i ja no es connecta amb altres dades o es fa un seguiment.

Quant al tipus de discurs, La2 acostuma a construir/ficcionar el que explica, el que sumat al que

Y no me ha gustado la imagen que han puesto de los emigrantes subsaharianos, que han hecho una fila en comisaría, y la imagen que se ha tomado se han cogido desde los pies... Se ven calcetines con sandalias eso da... una imagen que crea un poco de estereotipos.. Porque queda mal... .
--- RCVQ3

Tratan de dar las noticias según sus criterios enfocan las noticias a sus maneras. Creo que no quieren ir al fondo a preguntar a la parte que está más afectada no?

---GDC II

comentàvem, crea una sensació de poca credibilitat a fets que són segurament certs.

A més, no sempre les imatges que es mostren estan relacionades amb els comentaris que es fan i tampoc hi ha necessàriament una concordància entre el que s'afirma o es diu que es pensa i el que les imatges mostren. Per exemple, es diu que hi ha una preocupació per la sort que correran els immigrants que estan sent repatriats però no es mostra què està passant en aquesta repatriació. El tipus de discurs va més encaminat cap a guiar la reflexió de les persones, no tant a mostrar els fets o donar la informació necessària per a que cadascú realitzi la seva pròpia reflexió. Però aquesta guia que ens presenta no inclou elements suficientment reflexius i construeixen una visió molt limitada de la realitat. En aquest sentit, algunes de les persones participants assenyalaven la importància de que les notícies s'haurien d'elaborar a partir de reflexions més profundes entorn els fets a informar i donant visibilitat a les parts més afectades tractant-les amb la dignitat i respecte que es mereixen, com hem pogut llegir a la cita que hem recollit.

Y lo último no ha salido algo que hable sobre la inmigración o testimonios verdaderos o respeto ni nada. Solo la imagen y ya está, y a demás la imagen no está relacionada con el comentario...
--- RCVQ3

Tot i que els actors que estan més freqüentment representats són els immigrants implicats en els fets, a diferència de les cadenes que han donat més pes als actors polítics, el tractament és divers. En alguns casos, es demana l'opinió a les persones immigrants però, en d'altres, només es veuen imatges de les persones immigrants plorant, cridant o en altres tipus de situació emocional sense explicar que els hi està passant. També s'acostuma a oferir una representació dramàtica.

Altres protagonistes de la notícia són els representants dels partits polítics majoritaris però amb menys intensitat. Com TV3, el dia 11 La2 va mostrar incredulitat respecte a l'efectivitat de la via diplomàtica però, a més, va insistir especialment en les denúncies de les ONGs: *hoy nos encontramos ante dos visiones distintas, la de Moratinos felicitando a Marruecos y la de las ONGs denunciando la forma como se están llevando a cabo las deportaciones.*

Les ONGs tenen una gran presència com a protagonistes de la notícia i, igual que a la resta de cadenes, com a contrapunt a la situació i com a veu en defensa dels drets humans de les persones immigrants. Es dona veu a les

seves crides a la ciutadania: *hacemos una llamada a la gente, porque es la gente que está parando esto.*

Encara que es dóna veu als immigrants implicats als fets i a les ONGs, i que sembla que la direcció és positiva i de denúncia, el tractament que s'acaba fent és més sensacionalista que reflexiu o mobilitzador: *en alguna playa de la costa africana estos subsaharianos con una tabla en la mano se disponen a fabricar su propia patera... no sabemos mucho más, sólo que después la patera está en llamas y rodeada por unos policías marroquíes... no sabemos quien le prende fuego.*

TVE

Els fets de Ceuta i Melilla són notícies destacades durant tots aquests dies. Se subratlla l'actualitat dels esdeveniments, escollint les paraules claus que s'ajustin al contingut i siguin noves. Per exemple, el canvi de l'ús de *avalancha* per *drama* emfasitza aquesta actualitat.

La crisi es presenta bàsicament com un conflicte polític i social. Quant a això, i a diferència de la resta, els informatius d'aquesta cadena sovint duen a terme una positivització del conflicte i de l'actuació del govern. Malgrat el drama, en conjunt, es pretén mostrar que la situació està "controlada", si més no en relació a la crispació política. Hi ha una certa aproblematicació de la situació en alguns moments. Es posa l'accent en les solucions que s'estan buscant i en els avenços aconseguits mitjançant actuacions del govern espanyol, per exemple, quan es destaca que els presidents de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla han sortit contents de la reunió amb la vicepresidenta del govern o que el ministre d'afers exteriors ha viatjat al lloc dels fets per a *gestionar la crisis*. Per una altra banda, i reforçant el que comentàvem, es denuncia i es posa més èmfasi en les dificultats que està tenint el govern del Marroc per fer front a la situació i en els seus errors. Contrasten el silenci oficial de les autoritats amb el que denuncien ONGs i altres fonts. En un dels grups de discussió però, es va comentar que encara que aquestes afirmacions es vulguessin presentar com fets objectius, les pròpies imatges contradeien el discurs de que tot estava controlat o que la voluntat/acció política estigués solucionant realment la situació.

Una contradicción, las imágenes que se han enseñado, en principio dicen que es un problema común y que quieren dar solución a este problema, y se ve que el gobierno está implicado y las ONGs están implicadas también, pero aquí hay un problema, después pasa que no se responsabilizan totalmente de los inmigrantes, los llevan en un autobús y los dejan abandonados a su suerte, y así se contradicen a lo que decían antes sobre lo de que querían encontrarle una solución a ese problema...

---GDC II

També en l'esfera política, la cadena facilita una visió més negativa del partit de la oposició, en contraposició al govern espanyol. Així, en comentar una visita de Rajoy a Melilla, la periodista introdueix comentaris com ara *a metros de distancia, y sin hablar con ellos, ha estado en el centro de alojamiento* o insisteix en les declaracions de Rajoy sobre la necessitat d'expulsar a totes les persones immigrants il·legals. S'insisteix també, de forma indirecta (ja que s'introdueixen inserts de rodes de premsa sense comentar, només presentar-los com a fets o respostes a les declaracions d'algú altre), en el que l'oposició hagués pogut fer o hagués hagut de fer quan estava governant i no ha fet.

El conflicte social apareix reflectit bàsicament en les condicions deplorables que pateixen els immigrants afectats, incloent el paper de diferents agents i institucions socials: centres d'acolliment, organitzacions, etc.

Malgrat la gravetat de la situació i l'impacte d'algunes de les imatges utilitzades (per exemple, fent un primer pla d'un peu ferit i embenat), la informació no es recrea en l'emotivitat tràgica.

Quant a l'objectivitat, els recursos dels que disposa la cadena es fan notar perquè s'utilitzen molts inserts i talls d'informació en directe des del lloc dels fets: Melilla, Ceuta, Rabat, Palacio de la Moncloa, un hospital, un centre d'acollida, una manifestació a Ceuta, etc. i això es pot produir en una mateixa notícia. Les càmeres entren dins els autocars que transporten persones immigrants, s'obtenen imatges molt completes d'instal·lacions i equipaments habilitats per a les persones immigrants, tenen presència a les reunions dels ministres.

També s'inclouen reportatges a dins de la pròpia unitat informativa. Per exemple, es fa un breu reportatge sobre l'expulsió dels immigrants, o un reportatge sobre una mesquita que altres cadenes no ofereixen.

Tot i així, s'ha constatat que, de vegades, la informació no està contrastada i que en una mateixa notícia el presentador i els testimonis que s'ofereixen donen dades que es contradueixen, com també que algunes de les imatges no es corresponen amb el que s'està dient. Un exemple d'això el trobem quan es parla sobre el desert

perquè les imatges que s'utilitzen no demostrin que les persones immigrants estiguin en aquell moment allà, tot i que es fa aquesta afirmació. En algun cas també, els reportatges incorporen una certa construcció i ficció narrativa com ara quan, davant de les imatges de persones immigrants pregant, el discurs oral afirma *piden a su dios que les permita quedarse aquí, alcanzar su sueño de encontrar un futuro en Europa*. És infreqüent però.

Tot i que, en principi, no hi ha elements que fomentin específicament la reflexió dels espectadors ni que afavoreixin algun tipus d'actuació o participació per part de la ciutadania, els reportatges utilitzats per la cadena aporten elements d'anàlisi més enllà de la transmissió de fets i les imprecisions anteriorment comentades. Així, per exemple, s'il·lustren algunes afirmacions mitjançant l'anàlisi del que diu la premsa marroquina (element que s'ha destacat com un biaix transformador per part de les persones que han participat als RCVQ i els grups de discussió) o es busquen explicacions en contextos com les mesquites, fora del lloc concret dels fets. Aquest tipus de reportatges poden tenir un potencial ambivalent. Per una part, reforcen el que s'ha inferit de l'anàlisi de contingut sobre com TVE incideix en la major responsabilitat (culpa) del govern marroquí respecte la situació però, al mateix temps, dóna una informació més aprofundida, incorporant la veu de la premsa marroquina, que pot potenciar que cada persona pugui fer una lectura més completa o arribi a una conclusió pròpia sobre els fets.

Per una altra banda, es recullen també testimonis i opinions de persones marroquines, musulmanes o d'altres grups culturals, que no estan directament afectades pel problema. Un representant de l'associació marroquina d'ajuda a l'immigrant fa una dura denúncia de les decisions d'expulsió amb autocars; o un representant de la comissió islàmica de Melilla, prioritza la condició de persona humana davant el paper de la religió. Així doncs, s'utilitzen testimonis que aporten informació sobre la realitat de les persones que estan immigrant.

En alguns casos, surten les pròpies persones immigrants implicades als fets. Encara que s'identifiquen les seves veus però en cap cas surten parlant directament al públic com sí que ho fan els altres testimonis esmentats, per tant,

continua havent una discriminació en el tracte mediàtic envers el col·lectiu.

En relació a aquests grups, tots els dies apareixen immigrants en situació lamentable i desesperada: caminant ajudats per la policia, emmanillats i apretats dins un autobús, asseguts al terra, cansats i bruts, recollint menjar, plorant o cridant. En algunes ocasions, les imatges volen representar els somnis o les frustracions d'aquestes persones com ara quan es mostra una imatge d'immigrants darrera la tanca del centre d'acollida mentre es projecta sobre ells l'ombra d'un avió que s'enlaira. El discurs que s'utilitza es fonamenta en interpretacions espontànies del tipus *los inmigrantes estaban tristes*. En general, s'ha constatat doncs que les imatges que es mostren de les persones immigrants a la cadena són de darrera de les tanques, quiets o estirats, i que les imatges s'agafen arran de terra. La imatge que predomina és la de gent ferida i indefensa i tot i així, s'ha subratllat que, en aquestes notícies, i encara que pugui semblar contradictori, el que se t'acaba quedant és que el factor humà perd força davant el factor polític perquè el que pesa és la justificació de les actuacions del govern espanyol.

També hi ha un protagonisme important de la policia i es contraposa la policia espanyola a la marroquina, incidint en com la policia marroquina maltracta als immigrants. Aquest punt va ser un motiu de debat en els diferents grups. Es va coincidir en que des del Marroc es respecten menys els drets humans però també es va trobar especialment insistent que la denúncia es fes per contraposició i no simplement per explicitació de la situació. Es va concloure que una de les idees que es transmetia és que els policies espanyols fan la seva feina i que els immigrants volen anar a les comissaries. Respecte a això també es va comentar que, de seguida, a les cadenes es feia aquesta elació causal com si els immigrants estiguessin cercant la comissaria quan, molts cops, a qui buscaven era als seus companys.

Pel que fa a la imatge, etiquetatge i respecte cap a les persones immigrants s'ha subratllat que TVE ha introduït una certa pluralitat de veus i d'imatges, a més de les que es centren específicament en els grups que han intentat saltar la tanca, o que han estat emmanillats, etc. Una altra conclusió ha estat que les imatges d'indefensió

utilitzades pel que fa als immigrants implicats als fets tenen, com els reportatges emesos, un potencial ambivalent. Per una part, es considera que aquestes imatges són negatives i poc respectuoses perquè vulneren la privacitat de les persones i generen un distanciament entre "ells" i "nosaltres". I, per una altra part, en aquestes imatges també hi ha un aspecte de sensibilització perquè ens fan reflexionar sobre la situació de patiment en que es troben les persones que immigren.

Finalment, es constata que s'ha procurat tenir una certa cura del llenguatge com ara quan s'evita l'expressió "immigració il·legal" i es substitueix per "immigració irregular".

4. CONCLUSIONS

COmparació entre cadenes

En general, totes les cadenes de televisió utilitzen com a criteri de noticiabilitat el conflicte, des d'una visió negativa. A3, T5 y TVE especialment el conflicte polític entès com a confrontament entre partits i països, La2 especialment el conflicte social i TV3 ha tractat, a més, d'analitzar el conflicte i no només reflectir-ho, ampliar-lo o minimitzar-lo.

Una de les qüestions que ha sortit en un dels grups de discussió respecte a aquest criteri de producció de la notícia es que el moment per tractar el tema de la immigració no ha estat l'adequat: "Esperar otra avalancha para hablar de la inmigración. Después de la avalancha ¿Qué? Esperar otra avalancha".

Es constata que la realitat que mostren les diferents cadenes és parcial i que hi ha contradiccions evidents entre les dades que ofereixen les cadenes, més enllà de l'enfocament que hi donen. Una de les persones que ha participat en un dels grups de discussió manifesta que el que menys li agrada de les notícies és que és difícil saber si els mitjans et donen les notícies que vols sentir o et donen la realitat. Des del punt de vista de persones que han immigrat en algun moment i que ara estan a les

No sé, per exemple, A3 és a matxacar, pum pum pum. T5, una mica, però creen un mínim debat. Una mica a TV3 et mostren les coses com són, intentant al màxim mostrar la situació tal i com és i què penseu vosaltres. A T5 és més polític. A TVE i La2 mostren algunes coses de forma correcta, però són més properes al govern, sempre intenten salvar al govern.

--- RCV02

associacions, les diferents cadenes no han parlat de com les persones que immigren, un cop han saltat la tanca, es troben encara més abandonades. Existeix una absència d'informació adreçada als immigrants. S'informa a qui rep la immigració però no a qui immigra sobre què passarà si immigren, com ho passaran pel camí i que els espera quan hi arribaran. Tampoc es parla de perquè l'acord amb Marroc estava signat des del 92 i no ha estat fins ara que s'ha aplicat. Un altre tema que no es tracta és que no tota la immigració es deu a la pobresa o a la cerca de noves oportunitats econòmiques sinó que també hi ha una immigració per motius polítics. I això només es veu de manea molt limitada en un dels reportatges de TV3.

Quant a l'objectivitat, en general, hi ha una lectura de la realitat simplificadora i limitada. Per exemple, la utilització de la paraula *avalancha* per part de La2, T5, A3 no és fidel a la situació perquè és alarmista i no és descriptiva. Un altre exemple, seria només utilitzar un testimoni i que aquest sigui una persona que acaba de saltar la tanca, com si només amb aquest informant es pogués explicar tota la realitat.

Una de les qüestions que més allunya les cadenes de l'objectivitat és donar dades no contrastades, com va ser el cas d'Antena 3 però la que es mostra més incoherent és T5 perquè a més de les dades no es contrasten i no hi ha un bon ús dels testimonis, s'utilitza un tipus de discurs espontani i es ficciona tant el que s'explica que s'acaba veient com un muntatge conjuntural més que no pas com una informació.

Es constata que, en la comparació entre cadenes, TV3 sí ha cercat realitzar un diagnòstic del fenomen de la immigració i fa reportatges entenedors que aporten elements per contrastar les dades i arribar a conclusions pròpies. Es destaca l'ús que fa de l'infografia.

Es valora que, en totes les cadenes, el tipus de discurs emprat majoritàriament és un discurs espontani. El cas més freqüent és T5 i el menys freqüent TV3. Aquest discurs recull la manera com els partits polítics instrumentalitzen la situació de la immigració en els seus enfrontaments, donant més protagonisme a aquest conflicte polític que al fet migratori. No hi ha una elaboració de la notícia. Això també es reflecteix en el llenguatge emprat que,

molts cops, és un llenguatge de sentit comú o amb prejudicis, com per exemple usar il·legal per comptes d'irregular. TVE sí ha cuidat el vocabulari en aquest sentit cosa que no ha fet gens A3.

Quant a la reflexivitat, TV3, a diferència de la resta de cadenes, realitza un diagnòstic del fenomen i tracta d'explicar les causes de la situació que s'està donant, a més d'ubicar el fenomen en una dimensió internacional.

Les associacions donen molta importància a aquesta dimensió perquè sinó la informació pot generar exclusió. En un dels grups de discussió es posava com exemple un fet real, d'una senyora que es va creuar pel carrer amb un dels participants al grup: "encuentras una abuela que te dice ¿estás mejor aquí?".

Es comenta que, en general, els mitjans no van a les causes sinó que recullen el conflicte polític i les reaccions polítiques: "hablamos de inmigración y de un problema de inmigración, quien sale son los políticos o la policía. Entonces, que le dice el PP al PSOE, que dice el PSOE al PP". Això s'ha constatat especialment a TVE, a A3 i a T5.

De vegades, les cadenes es fan les protagonistes de la notícia o les úniques interpretadores de la realitat. Una de les persones que ha participat als grups de discussió comenta que la televisió dóna el seu punt de vista però no el punt de vista de qui està patint una situació: "desde las televisiones ha conseguido lo que quería, que es entrar en tierras europeas". I en això han caigut totes les cadenes en major o menor mesura. Es destaquen especialment els muntatges d'A3 i T5, que es consideren molt espectaculars, però també en podem trobar a TV3 o una gran dosi de protagonisme del periodista en la forma de relatar de La2: "Sólo los grillos rompen el silencio de la noche. No podemos grabar sus pensamientos pero podemos imaginarlos".

Una altra qüestió que es comenta, en la comparació entre cadenes és que els mitjans europeus mostren que a Àfrica no hi ha res i que els mitjans africans mostren que Europa és el paradís. Així doncs, la direcció en el tractament informatiu és negativa, com si els africans fossin persones pobres, que no tinguessin res, i se'ls acaba veient com persones de segon nivell. Per una altra banda, l'etiqueta immigrant, que esdevé el qualificatiu més

utilitzat a les cadenes per definir a les persones, acaba emprant-se amb diferent raser. En el cas d'esportistes famosos, no se'ls considera immigrants, encara que no estiguin nacionalitzats i acabin d'arribar i se'ls anomena pel seu país d'origen, cosa que no ha estat el cas en els fets de Ceuta i Melilla, exceptuant un moment puntual a TV3 on un dels testimonis és presentat com ciutadà del seu país d'origen, tot i que està vivint a Catalunya, el que també es veia contradictori, encara que agradava més que les etiquetes immigrant il·legal o immigrant a seques. A totes les cadenes, es subratlla, per sobre d'altres aspectes de la persona, el fet de ser immigrants, no com una cosa puntual, un procés en que es troba aquella persona sinó com si fos un estat de la persona. Aquesta persona és immigrant no està immigrant. Des de les contribucions de les associacions s'analitza que aquesta visió ha de canviar, ja que el fet d'immigrar no et converteix en immigrant per a tota la vida, sinó que hauria de ser una situació temporal i s'hauria d'explicitar més això en el discurs oral de les notícies.

Una de les persones que ha participat en el grup de discussió considera que, malgrat tot, i és extensible a les diferents cadenes, hi ha hagut una certa transformació en el tractament mediàtic perquè els mitjans han canviat algunes pràctiques, per exemple, posar el nom del testimoni i no tant el seu origen o dir qui és qui està parlant, no sols en el cas d'actors polítics i ONGs.

Quant a les imatges amb què han estat representades les persones immigrants implicades als fets, les cadenes, en general, han emprat imatges de passivitat i indefensió. En alguns casos, ha quedat una mica compensat per testimonis o més diversitat d'imatges. La2 i T5 hi han incidit especialment.

Els informatius han generat, en ocasions, etiquetes positives per justificar les actuacions de les autoritats espanyoles i comparar-se amb altres països que suposadament, no actuen de forma tan positiva, especialment en el cas de TVE.

Quant a la inclusió, encara que no es posa un exemple de les notícies que hem visionat, es dona per fet que una informació contrastada i que tracti d'explicar la realitat mourà als polítics i a les ONGs a actuar.

És que no puc ser tota la meua vida un immigrant! Araestic aquí, ja he immigrat, sóc una persona immigrada... S'ha de delimitar... Per a mi, personalment, l'immigrant a l'any ja ha de deixar de ser immigrant, ja està aquí, ja ha arribat... aleshores (...) Sóc ciutadà també, som ciutadans en actiu però no reconeguts, doncs estem participant i estem fent moltes coses...

--- RCVQ2

Es comenta que han estat les associacions les que, també a través dels mitjans, s'han sensibilitzat sobre el tema i han considerat que calia mobilitzar-se, independentment del tractament informatiu de la cadena perquè la pròpia situació els resulta tan propera i tan urgent que encara que es fes un tractament sensacionalista o esbiaixat, la notícia implicava en si mateixa un fort impacte i s'ha pensat en tot moment que calia fer alguna cosa al respecte. Per això, les mateixes associacions es van preocupar de contactar amb els mitjans. També es va donar el cas que alguna de les emissores locals de ràdio va fer algunes entrevistes i això va provocar una reacció en altres mitjans, però a nivell local. En general, es constata tant a l'anàlisi de contingut com al treball de camp realitzat, que les associacions d'immigrants i de grups culturals no han tingut veu als mitjans.

SUggeriments

“La comunicación debe ser la primera compañera de la sociedad”.

Les associacions prefereixen el concepte nouvinguts que immigrants. Caldria escoltar com les persones volen ser anomenades, reclam que el transmetren a través de les seves pròpies associacions.

Que els/les periodistes, quan elaboren les informacions sobre nouvinguts/des, tinguin en compte a la població d'acollida, als veïns i veïnes, que són els que conviuen en el dia a dia però que no acostumen a tenir veu als mitjans.

No només utilitzar de testimoni qui acaba de saltar la tanca, just el minut després que hagi saltat, o algú que fa unes hores que ha arribat sinó la gent que porta un temps i que ja estan participant socialment.

“Hablar con las asociaciones que pueden explicar sus experiencias, su punto de vista africano o no sé de inmigrantes, que son gente que critican, que se autocritican también. Estas personas merecen hablar en los medios de comunicación”.

Mostrar la convivència positiva.

Contrastar la informació i estudiar el tema perquè la immigració africana ha canviat molt i aquests canvis no es reflecteixen en els mitjans. No s'explica qui està immigrant, en la seva riquesa/complexitat i també en les causes es simplifica.

Fer seguiment dels temes. Una de les demandes expressades per part de les persones participants en la investigació és la necessitat de realitzar seguiment dels temes que en un moment són notícia. Com per exemple en vàries notícies es donava la referència que la majoria d'aquestes persones immigrants serien portades cap al seu país a través d'avió o autobús. Però en cap cadena s'ha fet seguiment de com s'ha portat a terme aquesta repatriació, no ha sortit en cap mitjà, i moltes persones es poden preguntar com estaran aquelles persones i si estaran bé, però no ho poden saber ja que un cop que estan expulsats sembla ser que es quan finalitza la notícia. En aquest sentit les persones participants de la investigació reclamen un tracte més humà, digne i empàtic envers aquestes persones.